

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Seudun viherrakenne

Teemana suunnitelmissa

30.11.2022

Heli Laurinen

Kuopion kaupunki, yleiskaavapäällikkö

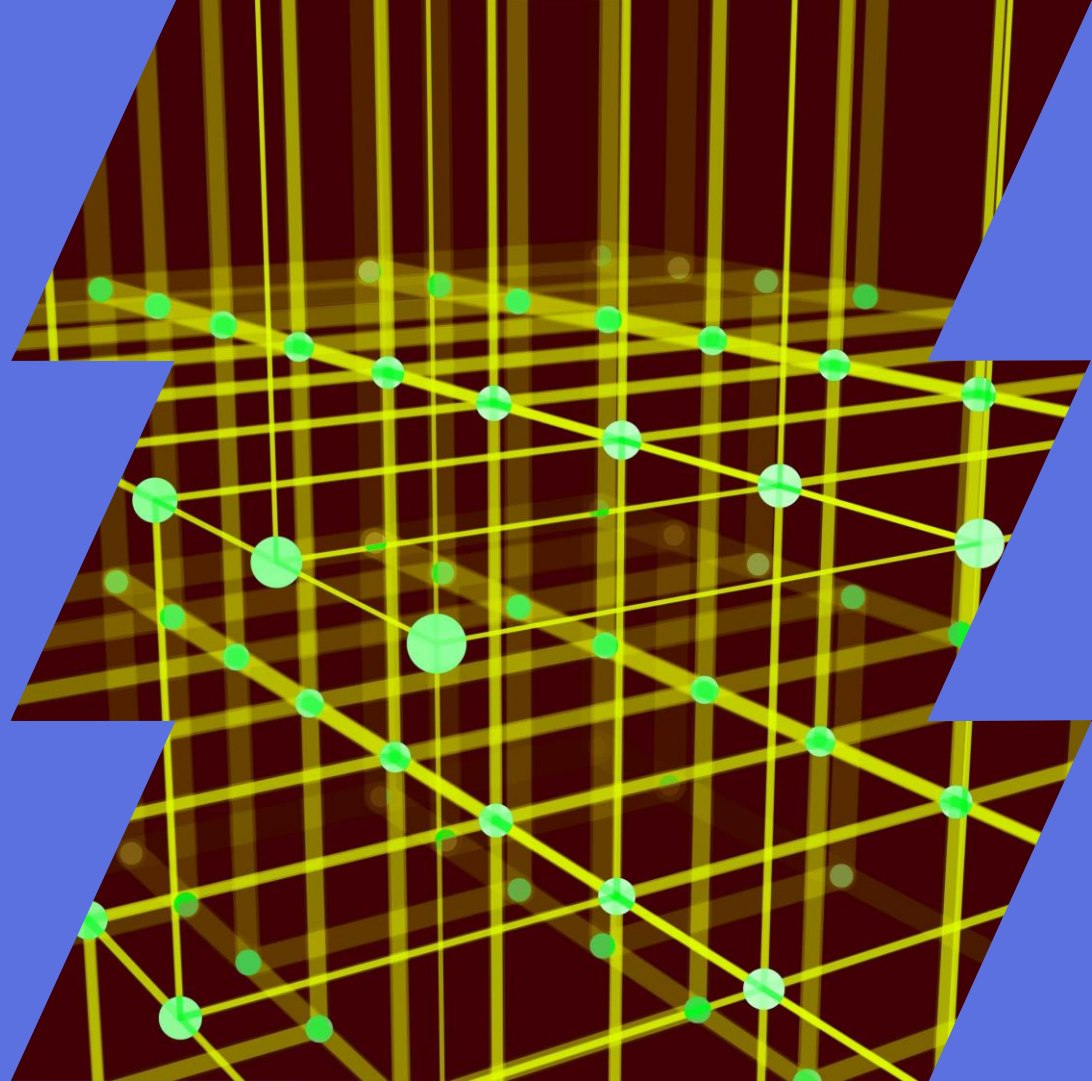
Esityksen sisältö

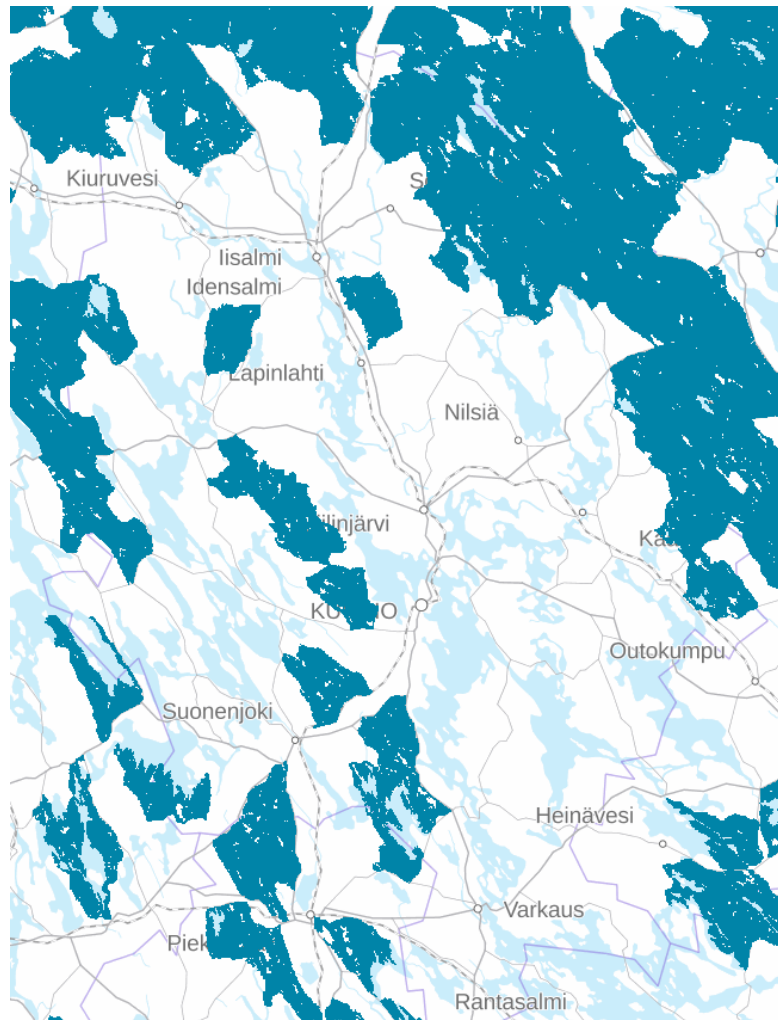
- Suunnitelmatasot: maakunta / seutu / kunta
- Hyötyanalyysiä
- Kuntakohtaiset esimerkit
- Jatkoaskeleita ja seuranta

KUOPION KAUPUNKISEUTU

maakuntataso

Annaelina Isolan aineisto

Taustaselvitys Pohjois-Savon maakuntakaavaan 2040, 2. vaihe

Ekologinen verkosto Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040 2. vaiheessa

Selvityksen on koonnut Annaelina Isola eri lähteistä ja kaavatyön aikana syntyneistä materiaaleista

Ekologinen verkosto 2009 -> 2022

Ekologinen verkosto koostuu laajoista yhtenäisistä metsä- ja suoalueista, luonnon ydinalueista ja ekologisista yhteyksistä.

Laajat ja yhtenäiset metsä- ja suoalueet ovat harvaan asuttuja, metsätalousvaltaisia alueita, joilla sijaitsee myös pääosa maakunnan luonnonsuojelualueista.

Luonnon ydinalueet ovat yhden tai useamman Natura-alueen ja/tai muun luonnonsuojelualueen muodostamia luontotyypeiltään ja lajistoltaan merkittäviä alueita. Alueilla on korkea, monipuolinen ekologinen laatu ja suojelulinen arvo. Uhanalaisten lajien esiintymisalueet ja suojeluvaraukset erityislajistoineen kuuluvat luonnon ydinalueisiin, mutta alueet ovat tärkeitä myös tavanomaisen metsälajiston levittäytymisen, liikkumisen ja populaatiodynamiikan kannalta.

Estevaikutus esittää alueita tai rakenteita, jotka heikentävät tai vaikeuttavat ekologistia yhteyksiä luonnonalueiden välillä. Maakuntatasolla estevaikutuksen on katsottu olevan valtateilla ja niiden varressa olevilla taajamilla, kaupunkitaajamilla sijainnista riippumatta, Tahkon matkailualueella ja Siilinjärven kaivosalueella.

Ekologiset yhteydet jäsentävät luonnonmaisemaa, mutta tärkein merkitys niillä on biologinen taso, lajien liikkuminen alueella. Ne ovat toiminnallisia, ekologistia yhteyksiä luonnon ydinalueiden välillä. Nämä ovat vaihtelevan levyisiä metsäkäytäviä, joki- ja purolaaksoja tai metsä-peltoketjuja, jotka ylläpitävät ydinalueiden toimintaa ja muodostavat leviämisteitä tai johtokäytäviä eliöiden liikkua alueelta toiselle. Ne muodostavat eläimistölle välttämättömiä tai vuodenaikaan liittyvän liikkumistarpeen ohjaavia reittejä. Ne ovat metsäketjujen tai lehtipuukasvillisuuden muodostamia reittejä, jokilaaksoja tai peltoalueen lävitse kulkevia helminauhamaisia ketjuja. Ne ovat luonnon ydinalueita yhdistäviä ja niiden toiminnan kannalta tärkeitä alueita. Mitä leveämpi yhteys on sitä parempi.

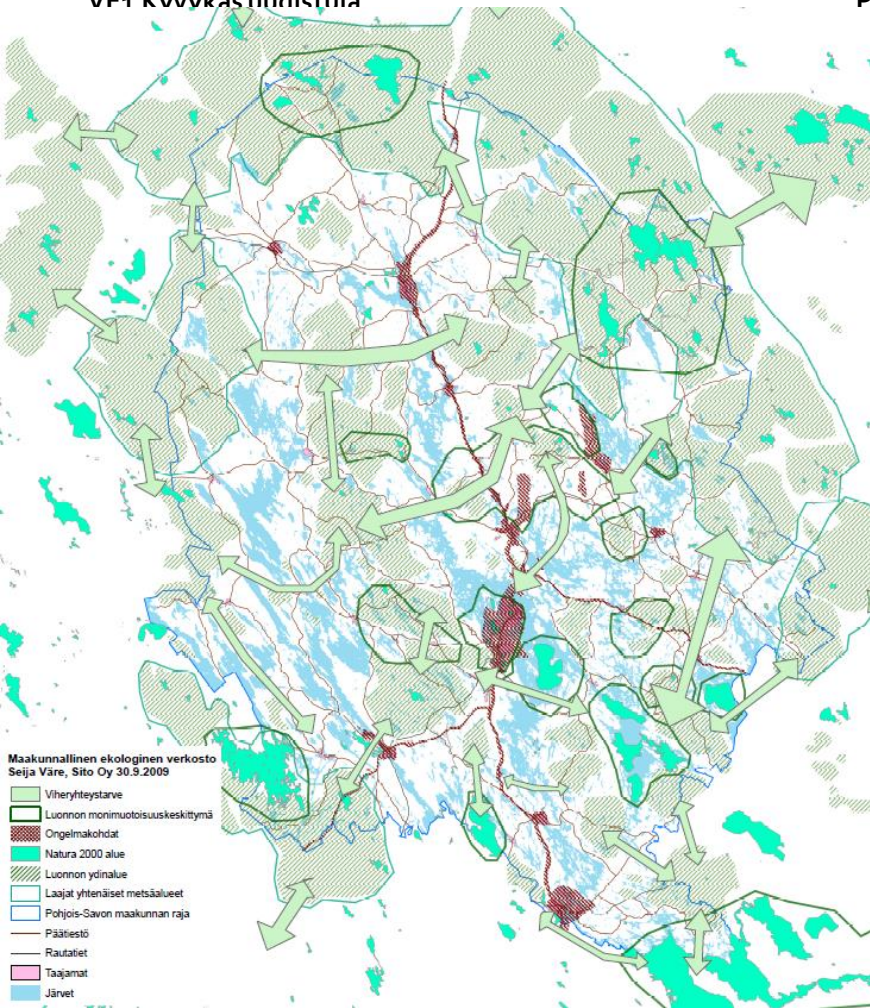
Vuonna on 2009 laadittu Pohjois-Savon maakuntakaavaa 2030 varten vaikutusten arviointivaiheessa ekologinen selvitys (Sito Oy, Seija Väre).

Sen on todettu periaatteessa olevan ajan tasalla myös uutta maakuntakaavaa varten.

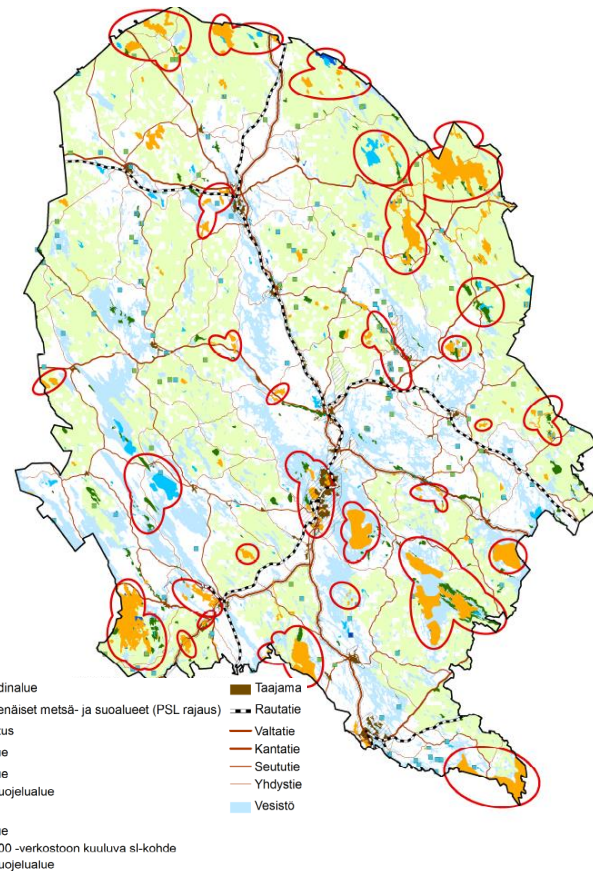
Ekologisen verkoston täydentävää selvitystä on tehty syksyllä 2022 Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen kaavaehdotusta laadittaessa.

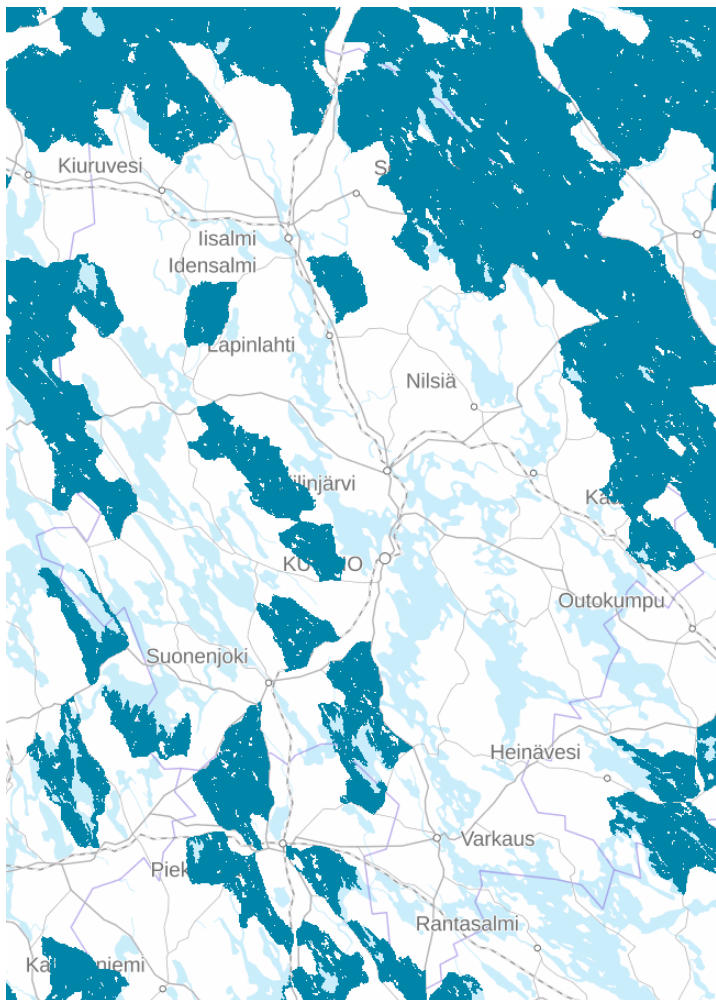
Työ on tehty liitossa omana työnä ja apuna on ollut Sweco Oy:n Timo Kortelainen ja Aija Degerman.

VF1 Kuvakäsittelyä

Pohjois-Savon maakuntakaava 2030

Laajat yhtenäiset luontoalueet

Liiteri 2018; Laajat yhtenäiset luontoalueet

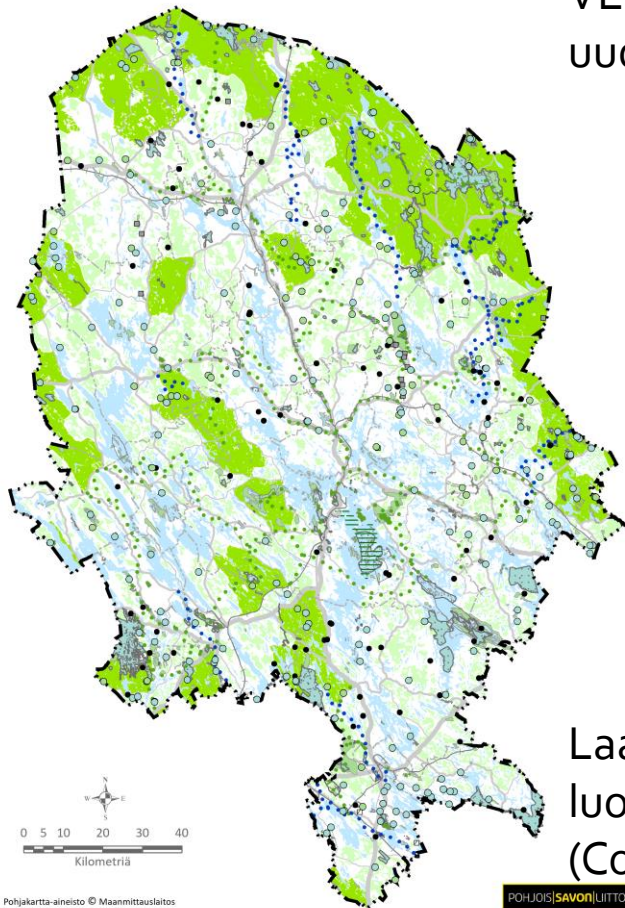
Laajat yli 10 000 hehtaarin kokoiset yhtenäiset luontoalueet, jotka ovat merkittäviä toimivan ekologisen verkoston ja luonnon monimuotoisuuden kannalta juuri laaja-alaisuutensa ja yhtenäisyytensä takia.

Aineisto sisältää seuraavat Corinen maankäyttöluokat:

- 231 laidunmaat;
- 243 pienipiirteinen maatalousmosaiikki;
- 244 Puustoiset pelto- ja laidunmaat;
- 311 lehtimetsät;
- 312 havumetsät;
- 313 sekametsät;
- 321 luonnonniityt;
- 322 varvikot ja nummet;
- 324 harvapuustoiset alueet;
- 332 kalliomaat;
- 333 niukkakasvustoiset kangasmaat, sekä 4-tason luokat
- 1411 puistot;
- 4111 sisämaan kosteikot maalla;
- 4112 sisämaan kosteikot vedessä;
- 4121 avosuot;
- 4211 merenrantakosteikot maalla;
- 511 joet.

Ekologinen verkosto Pohjois-Savon maakuntakaavan 2040, 2. vaiheen luonnoksissa

VE1 Kyvykäs
uudistuja

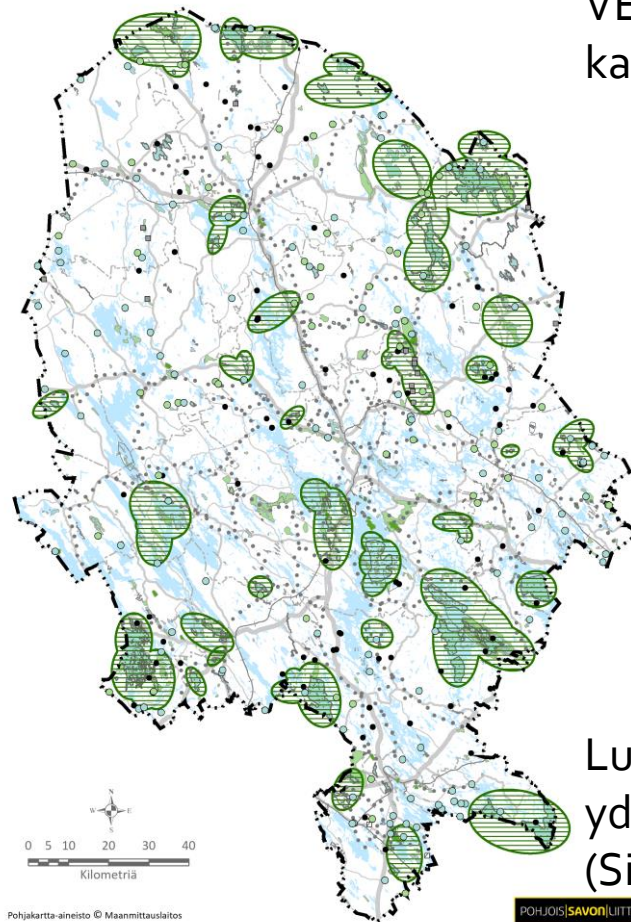

Laajat yhtenäiset
luontoalueet
(Corine)

POHJOIS-SAVON LIITTO

12.11.2021

VE2 Rohkea
kasvaja

Luonnon
ydinalueet
(Sito Oy 2009)

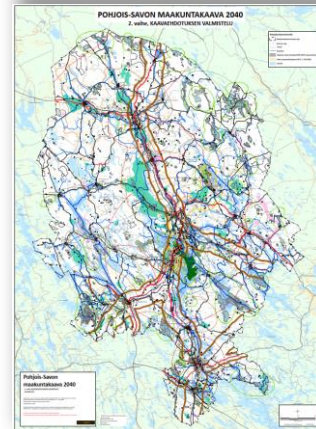
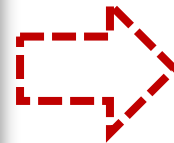
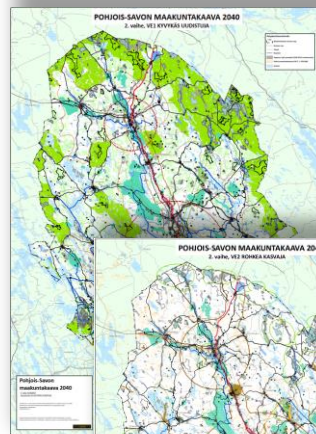
Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitos

POHJOIS-SAVON LIITTO

12.11.2021

Palaute maakuntakaavan luonnosvaihtoehdoista

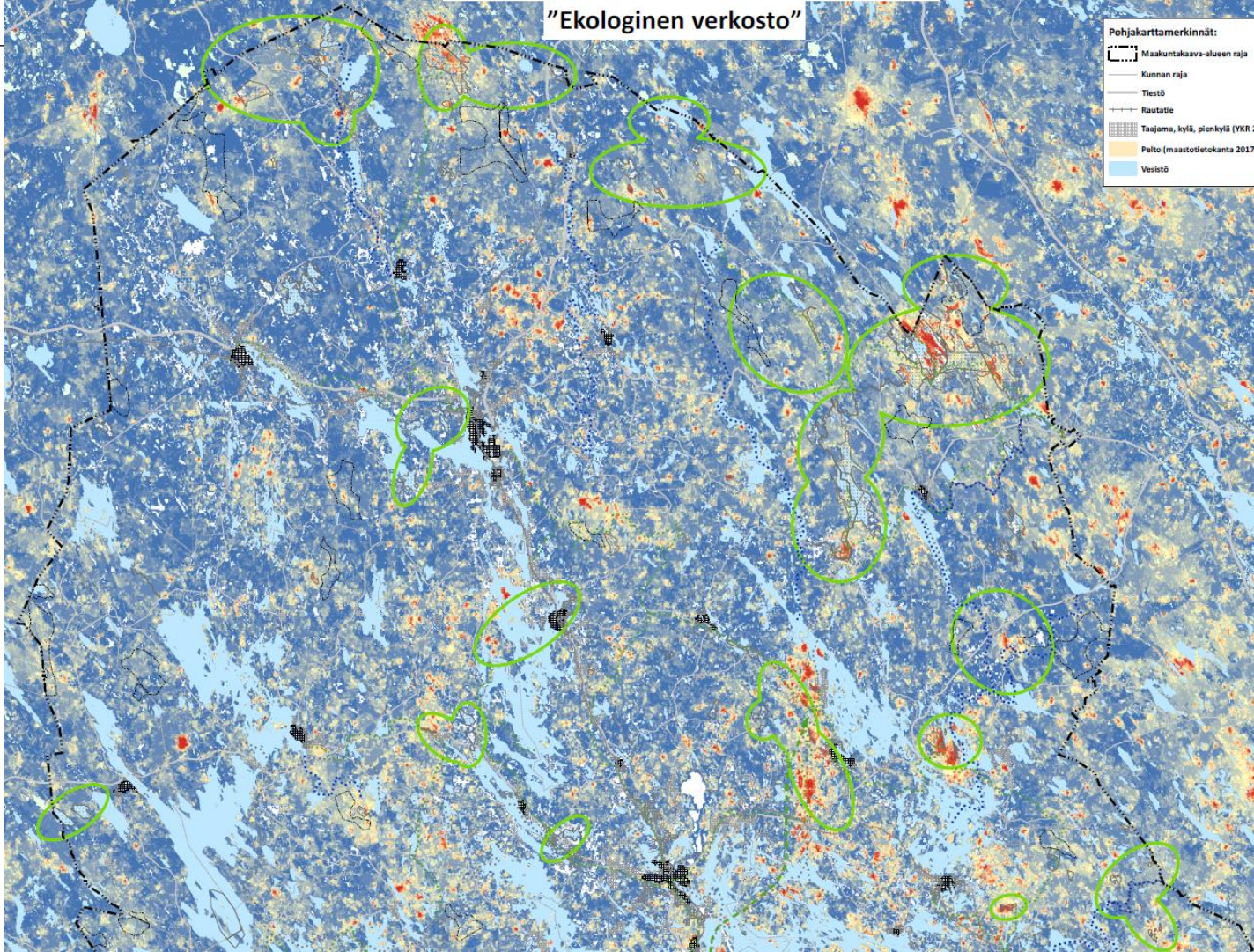
- Viherverkostoa koskeva palaute pääosin kriittistä. -> viherverkostoa koskevia merkintöjä ja määräyssisältöjä kehitetään palautteen perusteella kumpaakin luonnosvaihtoehtoa mukailen.
- Viheryhteydet = **EKOLOGISET YHTEYDET** osoitetaan pääosin VE1:n mukaan. Ne on poimittu ekologisen selvityksen osoittamasta runsaasta verkostosta.
- **LUONNON YDINALUEET** osoitetaan VE2 mukaisena. Perusteena on **ekologisen verkoston** selvitys (v. 2010). Pohjois-Savon maakuntakaavan 2030 vaikutusten arvioinnissa tunnistetut luonnonydinalueet.
- Lisäksi pohditaan **laajojen luontoalueiden** osoittaminen
- Korostetaan suojelun **vapaaehtoisuutta**

Zonation –aineisto

Zonation -aineisto oli mukana luonnon ydinalueiden määrittelyssä syksyllä 2022.

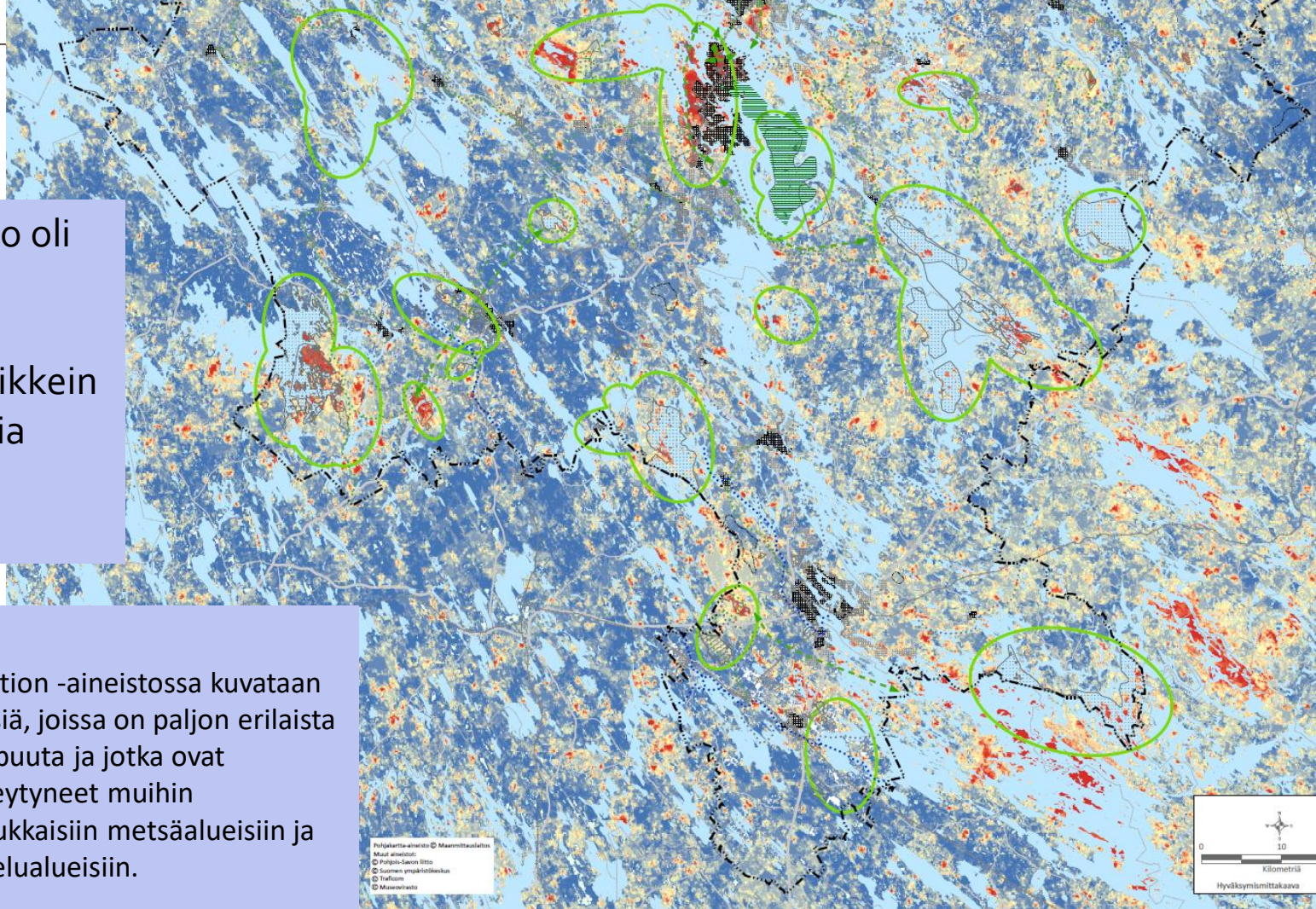
Kaikkein monimuotoisimpia alueita lisättiin luonnon ydinalueiden rajauksiin.

Zonation – aineisto

Zonation –aineisto oli mukana luonnon ydinalueiden määrittelyssä. Kaikkein monimuotoisimpia alueita lisättiin ydinalueisiin.

Zonation -aineistossa kuvataan metsiä, joissa on paljon erilaista lahoppuuta ja jotka ovat kytkeytyneet muihin laadukkaisiin metsäalueisiin ja suojelualueisiin.

Ekologinen verkosto ja luonnon monimuotoisuus kaavaehdotuksessa

Alueen erityisominaisuutta kuvaava merkintä:

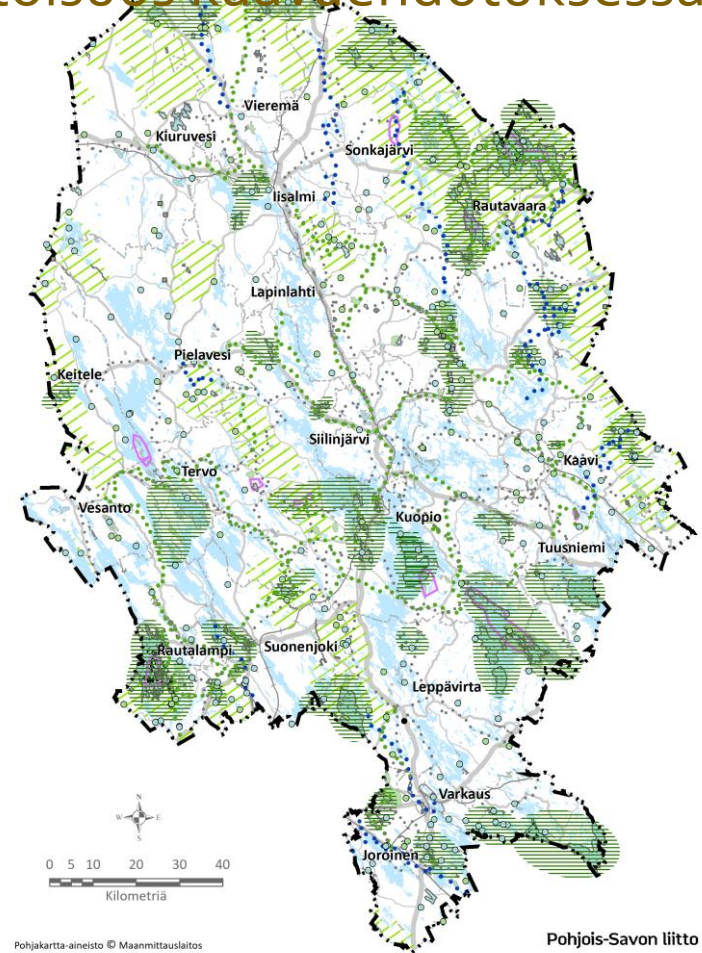
	LAAJAT METSÄPEITTEISET ALUEET Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät laajat metsäpeitteiset alueet. Alueidenkäytön suunnittelussa on tavoitteena säilyttää metsäkokonaisuudet mahdollisimman yhtenäisinä. Yhtenäisyys turvataan välttämällä alueiden pirstomista muulla maankäytöllä. Alueilla edistetään luonnon monimuotoisuutta.
--	---

Kehittämisperiaatemerkinnät:

	LUONNON YDINALUEET Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -alueiden ja luonnonsuojelualueiden keskittymiä sekä muita maakunnallisesti merkittäviä monimuotoisimpia luontoalueita ja järviluontokokonaisuuksia. <i>Suunnitteluohje:</i> Alueiden käytössä tulee edistää luonnon monimuotoisuuden säilymistä ja luonnonsuojelualueiden keskinäistä kytkeytyneisyyttä.
--	--

	EKOLOGINEN YHTEYS Merkinnällä osoitetaan maakunnallisesti merkittävät ekologiset yhteydet. Nämä voivat olla maa- ja metsätalouskäytössä olevia alueita. Ekologiset yhteydet kytkevät maakunnallisesti merkittäviä luontoarvoja omaavia alueita toisiinsa. Ekologinen yhteys turvaa lajiston liikkumis- ja leviämismahdollisuuksia. <i>Kehittämisperiaate:</i> Yhteyden säilyminen turvataan välttämällä alueen pirstomista muulla maankäytöllä siten, että muodostuu vaikutuksiltaan laajoja, pysyviä tai pitkäkestoisia epäjatkuvuuskohtia. Ekologiseen yhteyteen vaikuttavan suunnittelun tai lupaa edellyttävän toimenpiteen yhteydessä on huolehdittava, että maakunnallisesti merkittävä ekologinen yhteys säilyy tai toteutuu jatkuvuuden turvaavalla tavalla.
--	---

Lisäksi kaavaehdotuksessa osoitetaan: Luonnonsuojelualueet, Natura 2000 -alueet, kansallispuistot, virkistykseen liittyvät alueet ja reitit, MU-alueet ja hiljaiset alueet

KUOPION KAUPUNKISEUTU

seututaso

Työn taustalla useita valtakunnallisia ja alueellisia strategioita

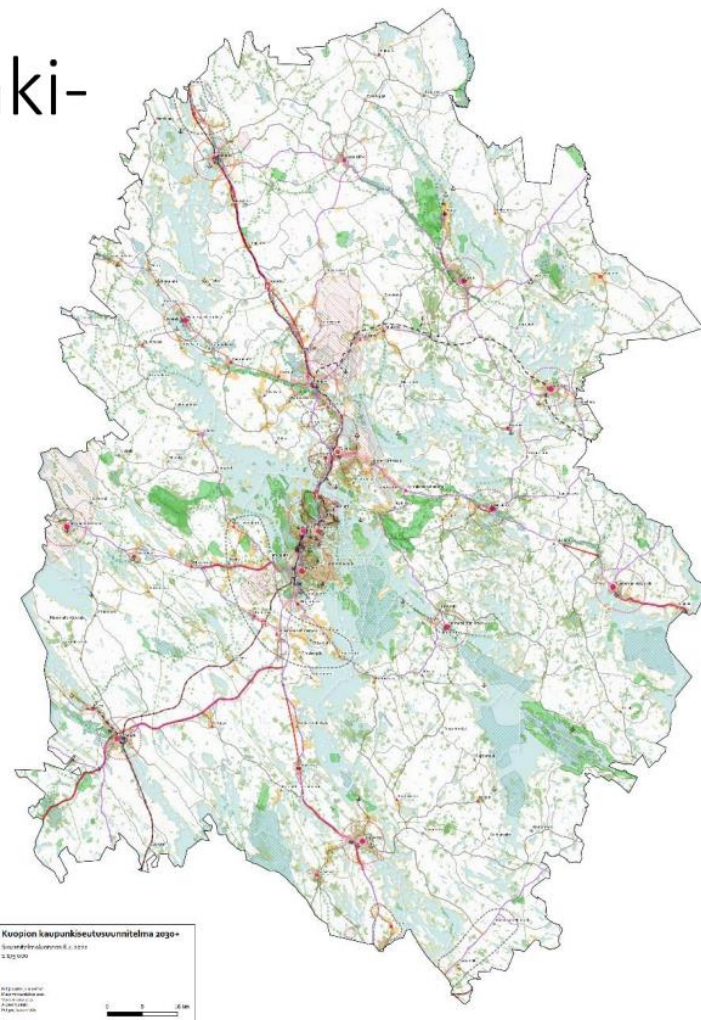
- Itä-Suomen liikennestrategia (2015, päivitys 2022)
- Pohjois-Savon liikennejärjestelmäsuunnitelma 2040 (2021)
- Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma, Liikenne12 (2021–2032)
- Valtakunnallinen liikenneturvallisuusstrategia, Fossiilittoman liikenteen tiekartta
- Seudun maankäytön suunnitelmat ja kuntastrategiat

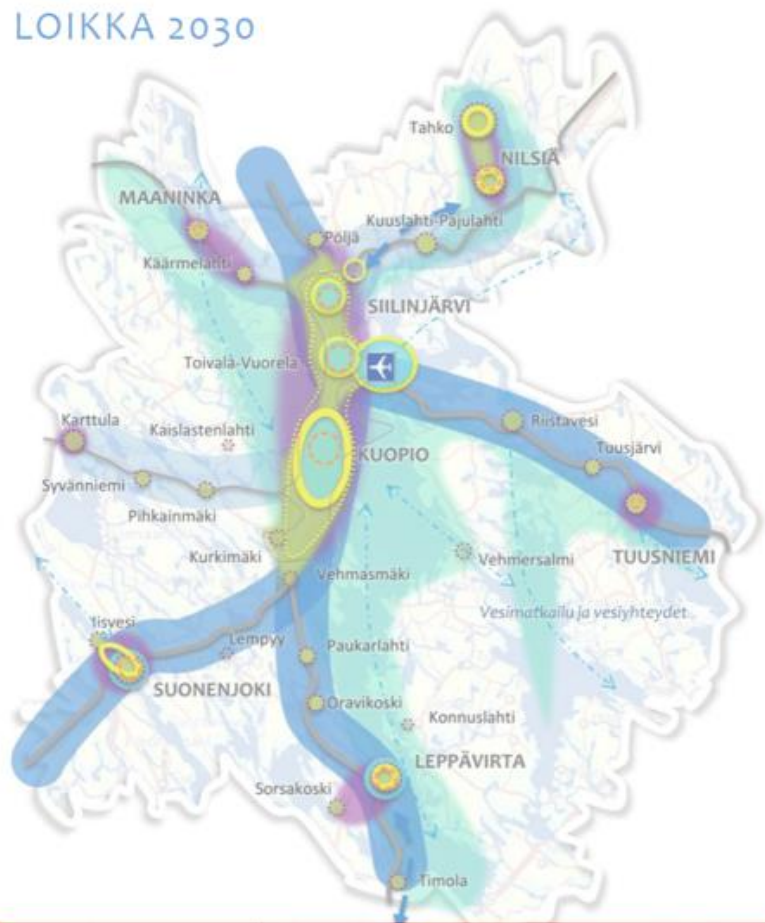
Liikennejärjestelmäsuunnitelman suunnittelualue (kaikki kartan kunnat) on laajempi kuin MAL-sopimusseutu (kartassa tummalla olevat kunnat).

Työ laadittiin yhtä aikaa kaupunkiseutusuunnitelman kanssa

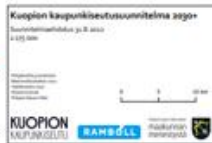
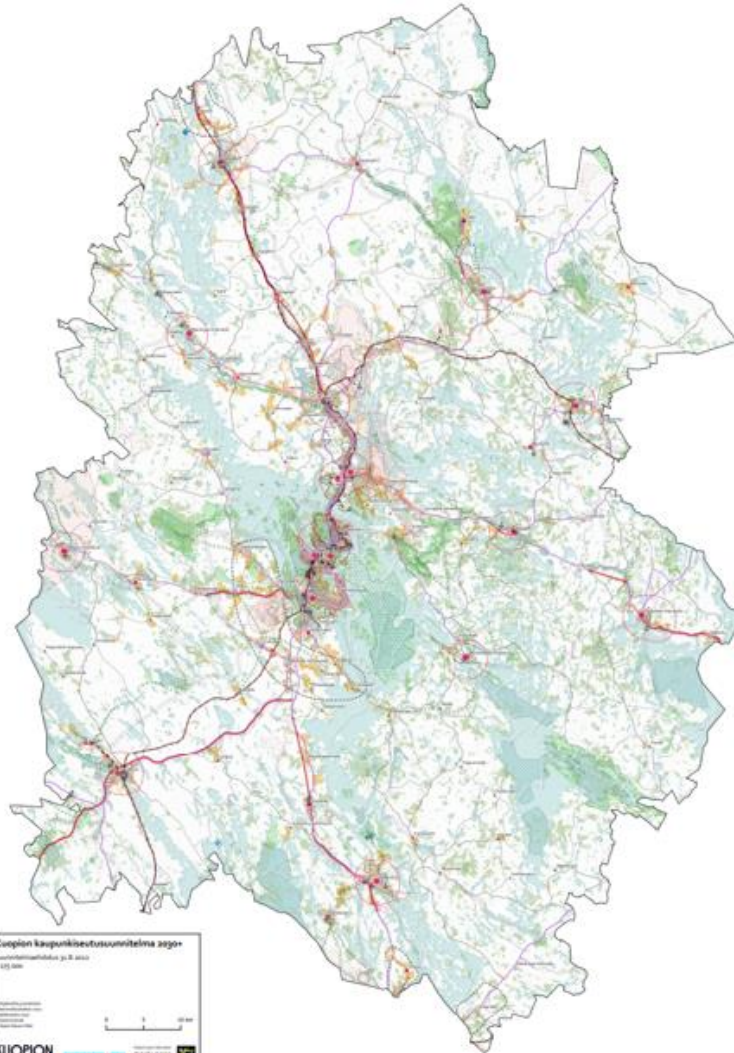
- MAL-sopimusalueelle laadittiin tämän suunnitelman kanssa yhtäaikaaisesti kaupunkiseutusuunnitelma 2030+.
- Laatimisprosessit linkitettiin vuorovaikutuksen ja sisältöjen tarkastelun osalta.
- Kaupunkiseutusuunnitelman skenaariovaiheessa tehtiin liikenteellistä arviointia skenaariovaihtoehtojen vaikutuksista ja tuotiin esiin ratkaisujen realismia liikenteen näkökulmasta. Pääpaino tarkasteluissa liittyi taajamajunaliikenteen mahdolliseen rooliin seudulla.

LOIKKA 2030

Ekologinen - Ehea - Tiivis - Toimiva - Taloudellinen

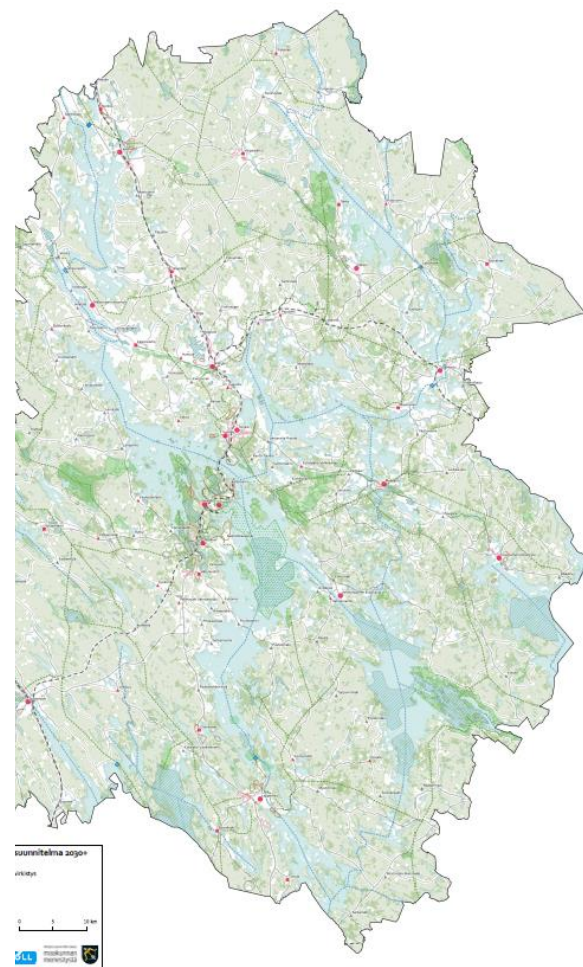
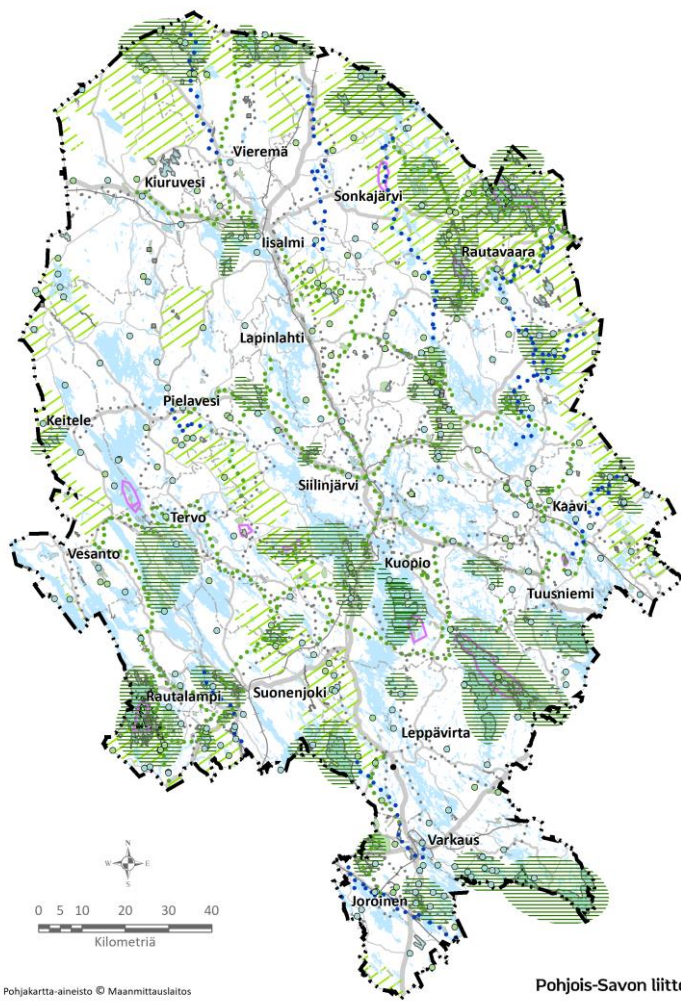
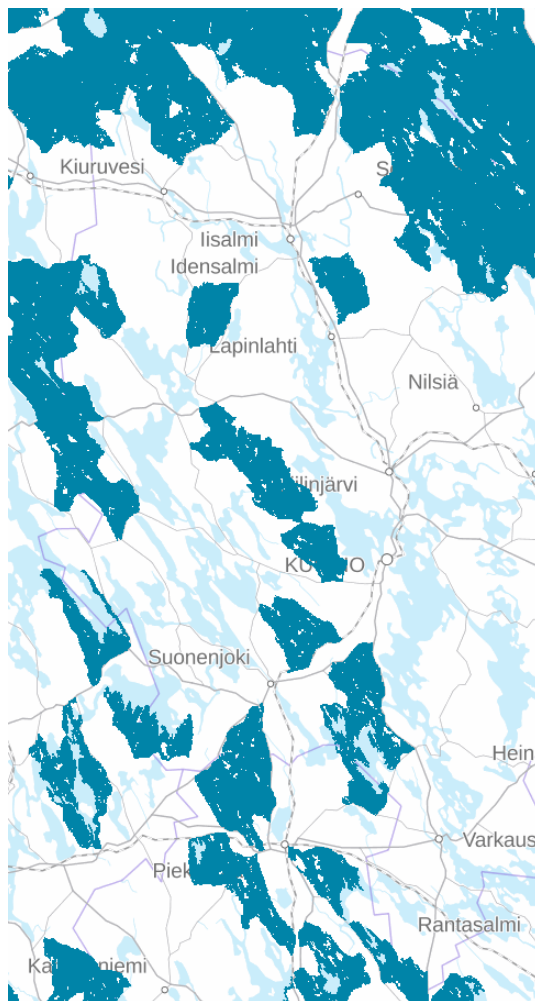

Prosessissa keskeisenä tehtävänä oli...

- sovittaa yhteen kaupunkiseudun merkittävän yhdyskuntarakenteen kehittämisen periaatteet ja tavoitteet niin, että löydetään **yhteinen näkemys** yhdyskuntarakenteen **pitkän tähtäimen päälinjoista**
- **sovittaa yhteen** kaupunkiseutusuunnitelman ja liikennejärjestelmäsuunnitelman **laadintaprosessit**
- päivittää seudun rakennemalli LOIKKA siten, että **pureudutaan** aiempaa rakennemallityötä **syvemmin** seuraaviin teemoihin:
 - kaupunkiseudun **yhdyskuntarakenteen kehittämisen** periaatteet
 - kaupunkiseudun **liikennejärjestelmän ja maankäytön yhteensovittamisen** periaatteet
 - kaupunkiseudun **viherrakenne ja sen kehittämisen** periaatteet.
- Lisäksi tavoitteena oli, että kaupunkiseutusuunnitelman avulla voidaan **edistää alueen vetovoimaisuutta** hyödyntäen olemassa olevia kehityspotentiaaleja.

Kaupunkiseutusuunnitelman ydinsisältö

1. Kaupunkiseutusuunnitelmassa tavoitellaan **keskusten vahvistumista ja kasvua**.
2. Kaupunkiseutusuunnitelmassa **tunnistetaan seudun kokonaiskehityksen kannalta olennaiset kysymykset alue- ja yhdyskuntarakenteen ohjauksessa**.
3. Kaupunkiseutusuunnitelmassa **osoitetaan merkittävimmät, vuoteen 2030+ mennessä toteutuvat uudet alueet sekä pidemmän tähtäimen kehittämispotentiaali- ja selvitysalueet**.
4. Tavoitteena on **kehittää ydinkaupunkialueen joukkoliikennejärjestelmää. Maankäytön suunnittelulla tuetaan runkolinjojen toteuttamisedellytyksiä**.
5. Maakunnalliseen **taajamajunaliikenteeseen varaudutaan potentiaaliltaan parhaimmilla seisakesijainneilla**.
6. Seudun **suurimpiin taajamiin liikennöivien seutulinjojen palvelutasoa tulisi pyrkiä parantamaan** kestävä liikunnan edistämiseksi. Samalla parannetaan Suonenjoen, Tuusniemen, Leppävirran ja Lapinlahden kiinteämpää kytkeytymistä ydinalueeseen.
7. Kaupunkiseutusuunnitelmassa **tunnistetaan seudun viherrakenne** sekä tarkastellaan sen eheyttä, monimuotoisuutta sekä kytkeytyneisyyttä suunnittelutason edellyttämällä tavalla.
8. Kaupunkiseutusuunnitelmassa tuodaan esille **virikistyksen ja matkailun kannalta tärkeitä paikallisia vahvuuksia** ja niiden muodostamaa kokonaisuutta.
9. Kaupunkiseutusuunnitelmassa tunnistetaan sen toteuttamista tarkentavia ja edistäviä **jatkotoimenpiteitä**.
10. Toteuttamisen **seurannan tulisi keskittyä ydinkaupunkialueelle**, jossa tehtävillä toimenpiteillä on eniten vaikuttavuutta kestävä yhdyskuntarakenteen ja liikennejärjestelmän kehittämisedellytyksiin.

7. Tunnistetaan seudun viherrakenne ja tarkastellaan sen eheyttä, monimuotoisuutta ja kytkeytyneisyyttä.

- Kaupunkiseutusuunnitelmassa on esitetty mm.
 - Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat metsäalueet (Zonation-aineiston perusteella) ja niitä yhdistävät ekologiset käytävät.
 - Eheät metsäalueet, joiden pinta-ala on vähintään 100 ha Corine-maanpeitekartoitusaineiston perusteella).
- Viherverkon arvokkaiden osien kytkeytyneisyyttä (ekologiset yhteydet ja virkistysyhteydet) tulee jatkosuunnittelussa edistää.
- Tiheimmin rakennetun ydinkaupunkialueen viheralueita tulee selvittää kaupunkiseutusuunnitelman jatkotyönä viherverkostosuunnitelmassa ja ekosysteemipalveluselvityksessä.

SINIVIERVERKKO:

LUONNON YDINALUEET (CORINE)

Merkinnällä on osoitettu Corine-aineistoon perustuen luonnon ydinalueet maalla, joiden ytimen pinta-ala on vähintään 100 ha, kun niiden 250 m leveä reunavyöhyke on poistettu.

KORKEAN MONIMUOTOISUUDEN LUONTOALUEET (ZONATION)

Merkinnällä on osoitettu Zonation-aineistoon perustuen korkean monimuotoisuuden luonnon-alueet (monimuotoisuusarvo > 0,85 asteikolla 0-1). Viherveron arvokkaiden osien kytkeytyneisyyttä tulee jatkosuunnittelussa edistää.

SUOJELUALUE

Merkinnällä on osoitettu voimassa olevien maakuntakaavojen mukaiset suojelualueet (S, S1, SL) ja Natura 2000-verkostoon kuuluvat alueet.

VIHERALUE

Merkinnällä on osoitettu voimassa olevien maakuntakaavojen mukaiset virkistysalueet (VL), retkeily- ja ulkoilualueet (VR), maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla erityistä ulkoilun ohjaamistarvetta (MU) sekä maa- ja metsätalousvaltaiset alueet, joilla erityisiä ympäristöarvoja (MY, MY1)

KUOPION KANSALLINEN KAUPUNKIPUISTO

EKOLOGINEN YHTEYS

Merkinnällä on osoitettu monimuotoisia luonnonalueita yhdistävät ekologiset käytävät.

EKOLOGISEN VIHERVERKON KRIITTINEN JATKUVUUSKOHTA

Kriittisiä kohtia on esitetty vain ydinkaupunkialueella.

SINIVERKON YHTEYS

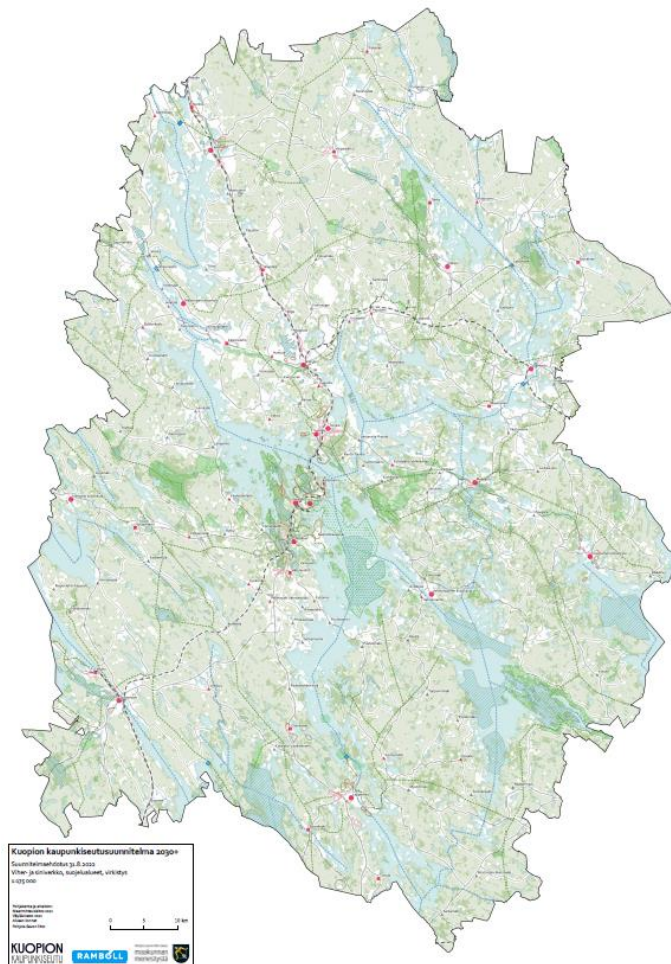
Merkinnällä on osoitettu vesiluonnon tai vesistöihin liittyvän virkistyskäytön kannalta merkittävien alueiden väliset yhteydet.

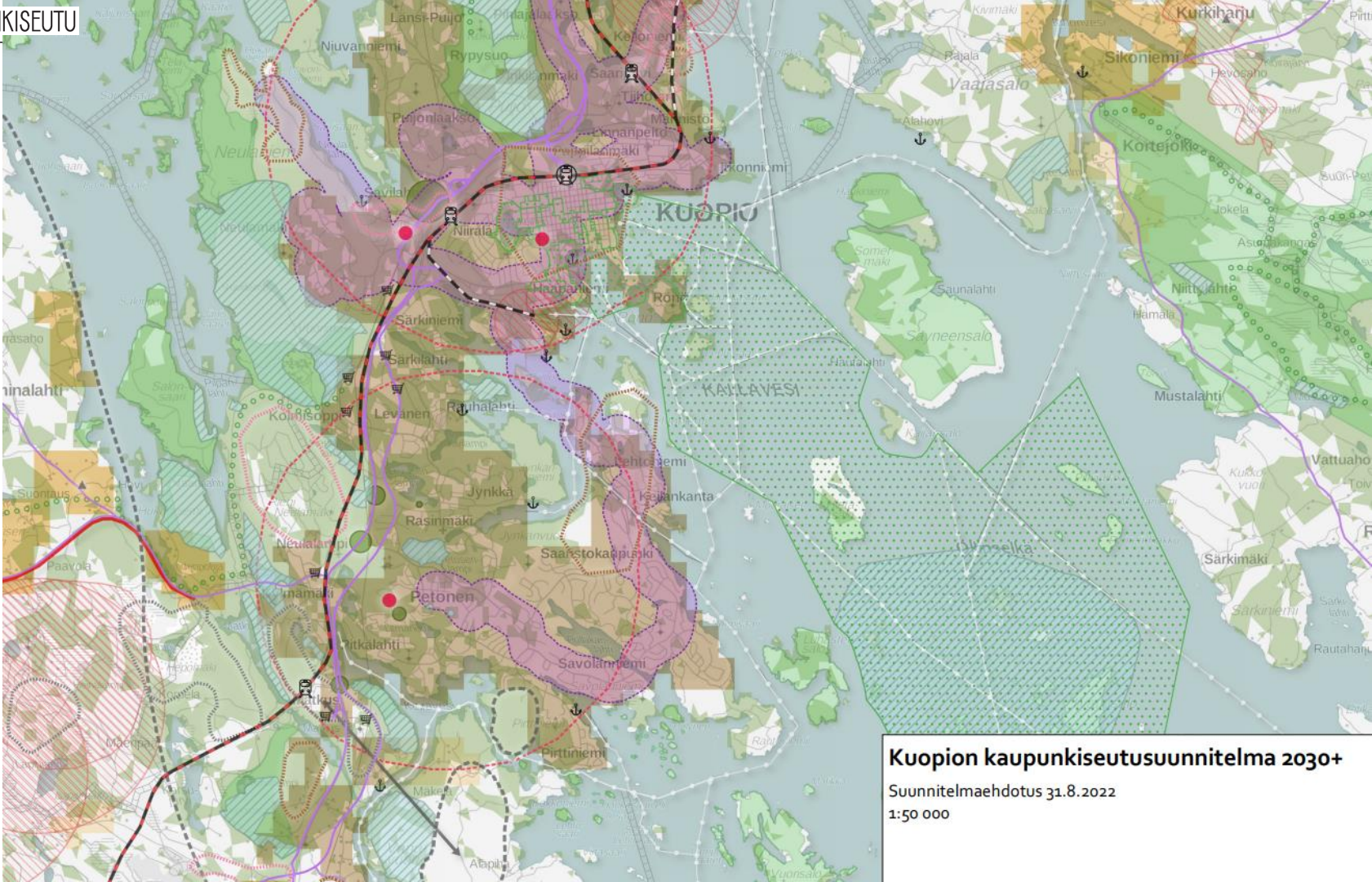
SINIVERKON YHTEYS, SULKUKANAVA

Merkinnällä on osoitettu Väyläviraston omistamat sulkukanavat:

- Konnus (Varkaus - Kuopio reitti; Unnukka-Kallavesi)
- Nerkoo (Kuopio-lisalmi reitti; Onkivesi Nerkoonselkä -Nerkoonjärvi)
- Ahkiolahti (Kuopio-lisalmi reitti; Maaninkajärvi-Onkivesi)
- Kuivataipale (Sorsakoski-Suonenjoki reitti; Kuvansi-Paasvesi)
- Saarikoski (Kiuruveden reitti; Haapajärvi Kiurujoki-Kiuruvesi Ruutananselkä)
- Lastukoski (Kuopio - Syväri reitti; Vuotjärvi-Syväri)
- Karjalankoski (Kuopio - Syväri reitti; Akonvesi-Koivukoski)
- Juankoski (Kuopio - Syväri reitti; Akonvesi-Vuotjärvi)

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Kuopion kaupunkiseutusuunnitelma 2030+

Suunnitelmaehdotus 31.8.2022

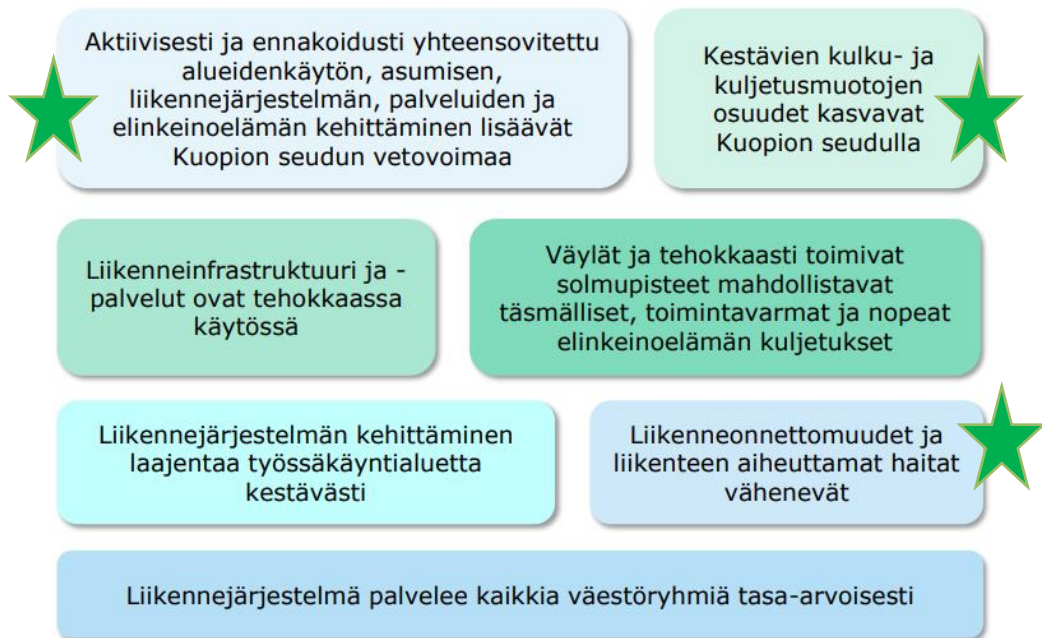
1:50 000

2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KARA 2040		kuntarajat ylittävien uusien reittien toteutus	sopeutumis- suunnitelma		Kulttuuriympä- -ristöohjelman päivitys		
Viherverkosto ja ESP-selvitys	Siniviher- verkko		ajantasa- yleiskaava				
KUOMA	kehysalueiden kehittämis- periaatteet						
yhteinen karttapalvelu	asunto- politiikka						
kuntarajat ylittävät, olevat reitit kartalle	palveluverkko						
kulttuuriympäristöinventointi- alusta							
raakamaavaranto							
2. Raide edunvalvonta							

Jatkotyöt aikajanaalla

Yhteys liikennejärjestelmäsuunnitelmaan

Kuopion seudun liikennejärjestelmän 2040 tavoitteet

Tavoite: Aktiivisesti ja ennakoidusti yhteensovitettu alueidenkäytön, asumisen, liikennejärjestelmän, palveluiden ja elinkeinoelämän kehittäminen lisäävät Kuopion seudun vetovoimaa

Tavoitteeseen liittyvät kehittämislinjaukset ovat:

- Seudulla jatketaan liikennejärjestelmätyn aiesopimuskäytäntöä, jolloin varmistetaan yhdenmukaisuus Itä-Suomen ja maakunnan liikennejärjestelmätyn
- Seudullinen liikennejärjestelmätynryhmä valmistelee MAL-sopimukseen esitettävät liikenteen toimenpiteet ja kommentoi asumisen ja maankäytön kokonaisuudet
- Maakunnallinen liikennejärjestelmätyn linkittyy seudun liikennejärjestelmätyn.
- Seudullinen liikennejärjestelmätynryhmä käsittelee valtion suunnittelu- ja investointiohjelmaluonnokset sekä liikenteeseen liittyvät talousarvioesitykset ja kommentoi/lausuu tarvittaessa
- Kaupunkiseutusunnitelman toteutumisesta tuodaan tietoa liikennejärjestelmätynryhmälle

Toimenpiteet: Aktiivisesti ja ennakoidusti yhteensovitettu alueidenkäytön, asumisen, liikennejärjestelmän, palveluiden ja elinkeinoelämän kehittäminen lisäävät Kuopion seudun vetovoimaa

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
Laaditaan seudullisen liikennejärjestelmätyn aiesopimuksen päivitys 2026->	2024–2025	Ij-työryhmä
Ohjelmoidaan Ij-työryhmän vuosisuunnittelun yhteydessä MAL-sopimukseen esitettävien liikenteeseen liittyvien toimenpiteiden valmistelu.	jatkuvaa	Ij-työryhmä
Jatketaan liikennejärjestelmätyn toimintamallia ja sen jatkuvaa kehittämistä tiiviissä yhteistyössä maakunnallisen liikennejärjestelmätyn kanssa.	jatkuvaa	Ij-työryhmä, liitto
Käsitellään seudullisessa Ij-työryhmä valtion suunnittelu- ja investointiohjelmaluonnokset sekä liikenteeseen liittyvät talousarvioesitykset ja kommentoi/lausuu tarvittaessa	jatkuvaa	Ij-työryhmä
Laaditaan Kuopion ja Etelä-Siilinjärven kaupunkirakennesuunnitelma	2023–2024	Kuopio, Siilinjärvi

Toimenpiteet: Kestävien kulku- ja kuljetusmuotojen osuudet kasvavat Kuopion seudulla & Liikennejärjestelmän kehittäminen laajentaa työssäkäyntialuetta kestävästi 1/2

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
Toteutetaan Kuopion seudulle 2022 valmistuvan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteet	2023-	Liikenneturvallisuust yöryhmät, Kuopion hyvinvointiryhmä
Toteutetaan Rautalammille 2022 valmistuvan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman toimenpiteet	2023-	Liikenneturvallisuust yöryhmä
Laaditaan Tervon, Vesannon ja Kaavin kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelmat.	2023	lj-työryhmä
Huomioidaan kävelyn, pyöräliikenteen ja joukkoliikenteen tarvitsema tila tasapuolisemmin kaikilla suunnitelmatasoilla.	jatkuvaa	ELY, kunnat
Päivitetään Kuopion kaupunkiseudun joukkoliikenneohjelma, mikäli runkolinjaselvitys sitä edellyttää	2023	Kuopio, Siilinjärvi
Edetään vuonna 2022 valmistuvan runkolinjaselvityksen suositusten mukaisesti	2023-	Kuopio, Siilinjärvi
Kehitetään lentoaseman joukkoliikennedyhteyksiä	2023-	Kuopio, Siilinjärvi
Seurataan lippu-, maksu- ja informaatiojärjestelmien valtakunnallista kehitystä ja reagoidaan tarvittaessa	jatkuvaa	lj-työryhmä
Tarkastellaan Joukkis-yhteysvälien laajentamista	2023-	ELY, kunnat

Toimenpiteet: Liikenneonnettomuudet ja liikenteen aiheuttamat haitat vähenevät

Toimenpide	Aikataulu	Vastuutaho
Sitoudutaan jatkamaan liikenneturvallisuustoimijahanketta.	jatkuvaa	ELY, kunnat
Päivitetään liikenneturvallisuussuunnitelmia noin 5–7 vuoden syklillä. Siilinjärvi ja Lapinlahti päivitetään 2023.	2023-	ELY, kunnat
Toteutetaan melu- ja pohjavesisuojausja pääosin hankkeiden yhteydessä	jatkuvaa	ELY, kunnat
Mahdollistetaan tarvittaessa kaavoituksella uusien sähkönlataus-, kaasun- ja vedyntankkausasemien syntyminen	jatkuvaa	kunnat

Kuntakortit

Kunta-
kortti

Kuopio

Teema	tehtävä	Vastuu /tekijä	aikajänne	kustannus	haasteellisuus
1	Kaupunkirakenne 2040-suunnitelman laadinta	Kuopio, Siilinjärvi / konsulttityö	12/2022-04/2024	60 000	++ (moniulotteisuus)
2	raakamaavaranto	kunnat	jatkuvaa		++ (maanomistus)
2	2. raiteen edunvalvonta	kaupungin johto & päättäjät / LJ-työ	heti, jatkuvaa		++ (valtakunnallinen)
3	viherverkostoeselvitys, ekosysteemiselvitys	Kuopio, Siilinjärvi / konsulttityö	2023-2024	50 000	+ (osallisuus)
3	sopeutumissuunnitelma	seutu & kunnat / kuntakohtaisesti	2026+		++
3	KUOMA-liikennemalli	Kuopio / konsultti	2023+		+
4	kehysalueiden kehittämisperiaatteet	Kuopio, Leppävirta, Lapinlahti / kuntakohtaisesti	2024+		+
5	asuntopolitiikka	Kuopio, Siilinjärvi / vain osin konsulttityö	2024+		++
5	palveluverkko	ylikunnallinen yhteistyö	2024		++ (haasteena poliittiset painotukset)
6	kuntarajat ylittävät, olevat reitit kartalle	ylikunnallinen työryhmä / sovitut kuntavastuut	2023+		+
6	kuntarajat ylittävien uusien reittien toteutus	ylikunnallinen työryhmä / sovitut kuntavastuut	2025		++ (toimijoiden mukaansaanti, kannattavuus)
7	kulttuuriympäristöinventointi-alusta	yhteistyö-hankeena aluetoimijoiden kanssa / kunnat	2023+		+
7	kulttuuriympäristöohjelman päivitys	ELY + aluetoimijat , kunnat / konsulttityö	2028+		+++
7	yhteinen karttapalvelu	MAL-paikkatieto-ryhmä/ kunnat	2023	5000/ vuosi	+
7	ajantasayleiskaava	kunnat/ kunnat & konsultit	2026		+

Hyödyt

maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelusta /
aiempaan rakennemalli LOIKKAan nähden /
kaupunkiseudun yhteistyölle ja yhteisten asioiden tunnistamiselle /
suhteessa maakuntakaavaan /
kaupunkiseudun yhteisen tietopohjan kasvattamiseksi

MAL-sopimuksen kannalta KSS:n merkittävimmät hyödyt ovat, että...

- kaupunkiseutusuunnitelma on saatu aikaiseksi=> on saatu toteutettua sopimuksen 1. (ja ehkä seutuna merkittävin/työläin(?)) toimenpide
- yhdessä sovitut seudulliset suunnitteluperiaatteet on **dokumentoitu**
- KSS:n periaatteilla **edistetään** kestäväää ja vähähiilistä yhdyskuntarakennetta ja liikennejärjestelmää **MAL-tavoitteiden** mukaisesti

Hyödyt maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelusta

- Maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelua on tehty systemaattisesti läpi KSS-prosessin, mikä on MAL-sopimuksen tavoitekirjaukset huomioiden merkittävää. KSS on eri vaiheineen **dokumentoitu, joten prosessi voidaan myös todentaa.**
- **Maankäytön ja liikenteen yhteissuunnittelua on tehty kaikissa prosessin vaiheissa: tavoite-, skenaario-, linjaratkaisu-, luonnos- ja ehdotusvaiheessa.** Mm. kaupunkiseudun kolmen **skenaarion vaikutukset tutkittiin liikennemallilla.** Näin saatiin esiin skenaarioiden eroja ja johtopäätöksiä, jotka tukivat päätöksentekoa. Skenaarioiden vaikutuksia arvioitiin myös laajemmin tavoitteista muodostettujen arviointikriteereiden avulla.
- Skenaarioiden 1, 2 ja 3 ominaisuuksista **muodostettiin linjaratkaisuvaiheessa LJS-työn kanssa parhaiten tavoitteisiin vastaava yhdistelmä.** Ts. muodostettiin jatkotyötä varten **”maankäytön ja liikenteen yhteiset suuntaviivat** kestäväälle kaupunkikehitykselle sekä seudullisen kilpailukyvyn ja elinvoiman lisäämiselle”

Hyödyt aiempaan rakennemalli LOIKKAan nähden

ajankohtaisuus

- kaupunkiseutusuunnitelma **kattaa nyt koko toiminnallisen kaupunkiseudun alueen** (myös Lapinlahti ja Juankoski mukana)
- suunnittelutarkkuus ja **esitystapa** on LOIKKAa yksityiskohtaisempi
- suunnitteluaineisto on **ajantasainen, paikkatietopohjainen** ja hyödynnettävissä **jatkosuunnitteluun**
- suunnitteluaineistossa on **huomioitu** nyt **MAL-sopimuksen** tavoitteet

Mitä LOIKAssa lopulta haluttiin päivittää?

- Aluerajaus
- Sitoutuminen
- Sisältö
- Suunnitelman muoto

Hyödyt kaupunkiseudun yhteistyölle ja yhteisten asioiden tunnistamiselle

- KSS-prosessissa käyty keskustelu ja strategiset linjaukset on viety **kartalliseen muotoon**, mikä tuo **konkretiaa seudun tahdonilmaisuun**
- Kyseessä on suunnitelma (ei selvitys), mikä on vaatinut yhteensovittamista kaikissa prosessin vaiheissa
- Suunnitelman laatimisen yhteydessä on **kirkastunut** muun ohella myös se, minkä asioiden halutaan olevan kuntien omissa käsissä (**paikallisella** tasolla) ja mitkä ovat yhteisiä **seudullisia** kysymyksiä.
- Kuntien **yleiskaavoituksessa seudullisesti merkittävät asiat** tulevat KSS:n välityksellä erityisellä painoarvolla huomioiduiksi KSS:n linjausten ja seudulla käytävien jatkokeskustelujen mukaan.

Hyödyt suhteessa maakuntakaavaan

Kaupunkiseutusuunnitelman hyväksyttävyyttä tukisi, jos voidaan nähdä siinä jotain positiivista myös maakuntakaavatyölle. Mitä olisi pitänyt tehdä toisin? (luonnosvaiheessa saatiin sieltä kriittinen lausunto)

- kaupunkiseutusuunnitelman laatiminen olisi ollut helpompaa, jos maakuntakaava olisi ollut valmis. Ts. verrokkikaava ei olisi ollut ”liikkuva maali”, eikä toisaalta voimassa olevan maakuntakaavan tapaan linjauksiltaan vanhentunut.
- Odotukset kaupunkiseutusuunnitelmaa kohtaan olivat korkealla; yleiskaavojen ja maakuntakaavan välimaastoon uusi suunnittelutaso, joka ratkaisisi kaupunkiseudullisia suunnittelukysymyksiä (Kuopion ja Siilinjärven rajaseudun suunnittelu sekä seudullisesti riittävä yritysalueiden varmistaminen vuoteen 2030+ mennessä).
- Pitkän ja lyhyen aikavälin tavoitteet sekoittuvat maakuntakaavan näkökulmasta edelleen kaupunkiseutusuunnitelmassa.
- Suunniteltavan kaupunkiseudun kuntien moninaisuus – kasvavasta maakuntakeskuksesta taantuviin pieniin kuntiin – ja tapa käsitellä niiden suunnittelutarpeita painoarvoltaan tasapuolisesti vei tavattoman paljon suunnitteluresurssia ja keskeiset seudulliset linjaukset jäivät osin ratkaisematta.
- Viherverkko nähdään kaupunkiseutusuunnitelman yhtenä erityisenä onnistumisen paikkana. Se on aidosti uusi elementti ja sillä on iso merkitys, kun se kaupunkiseudulle on nyt saatu osoitettua. **Toivottavasti seudullinen viherverkosto halutaan myös tarkentavassa suunnittelussa ottaa huomioon.**

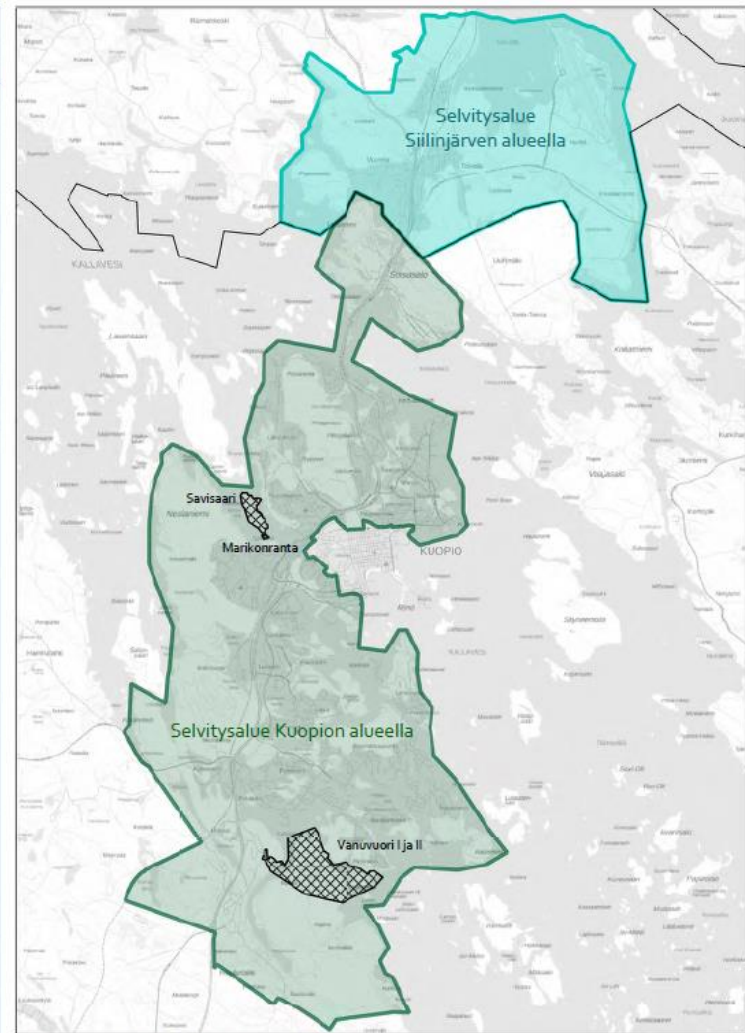
Hyödyt kaupunkiseudun yhteisen tietopohjan kasvattamiseksi

- KSS ei perustu valmiiseen tietoaineistoon, vaan tietoa on **jalostettu eri lähteistä ja tuotettu tässä prosessissa.**
- Tieto on **paikkatietomuotoista** ja sitä voidaan paikkatieto-ohjelmassa **luokitella, yhdistellä ja esittää eri tavoin.** Tietoa voidaan yhdistää kaupunkien omiin aineistoihin ja nostaa sitä kautta uusia näkökulmia esiin.
- Seututieto!
- Karttapalvelu

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Kaupunki- rakennesuun- nitelma 2040

+ ekosysteempipalveluselvitys

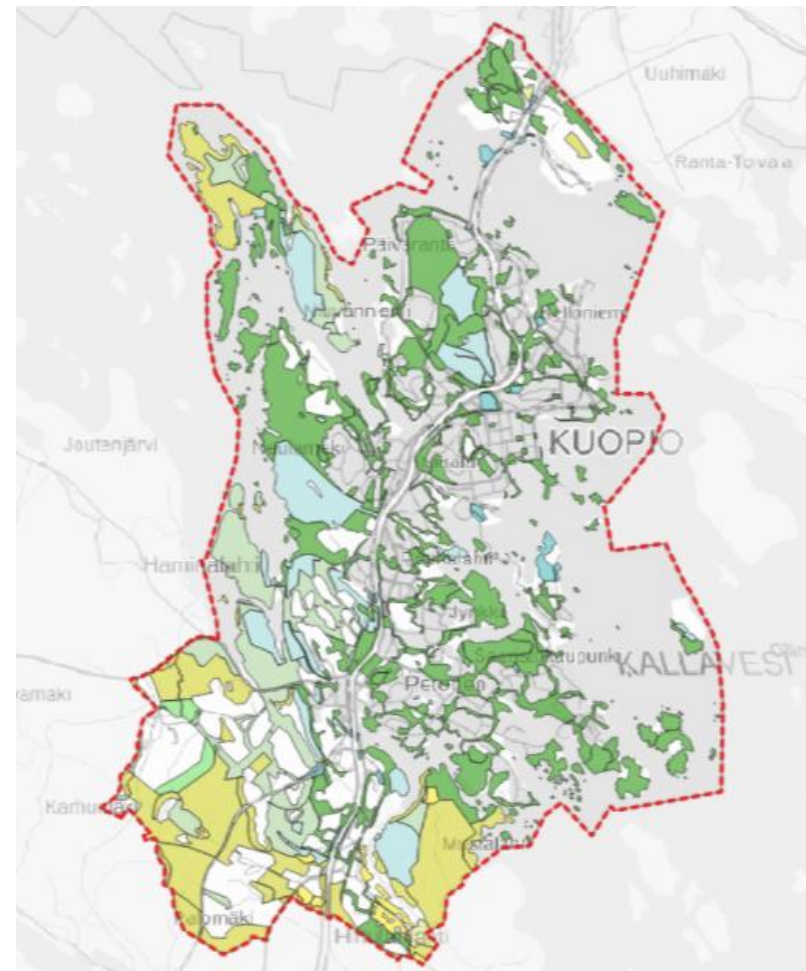

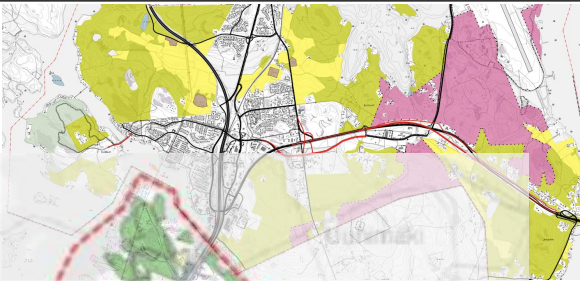
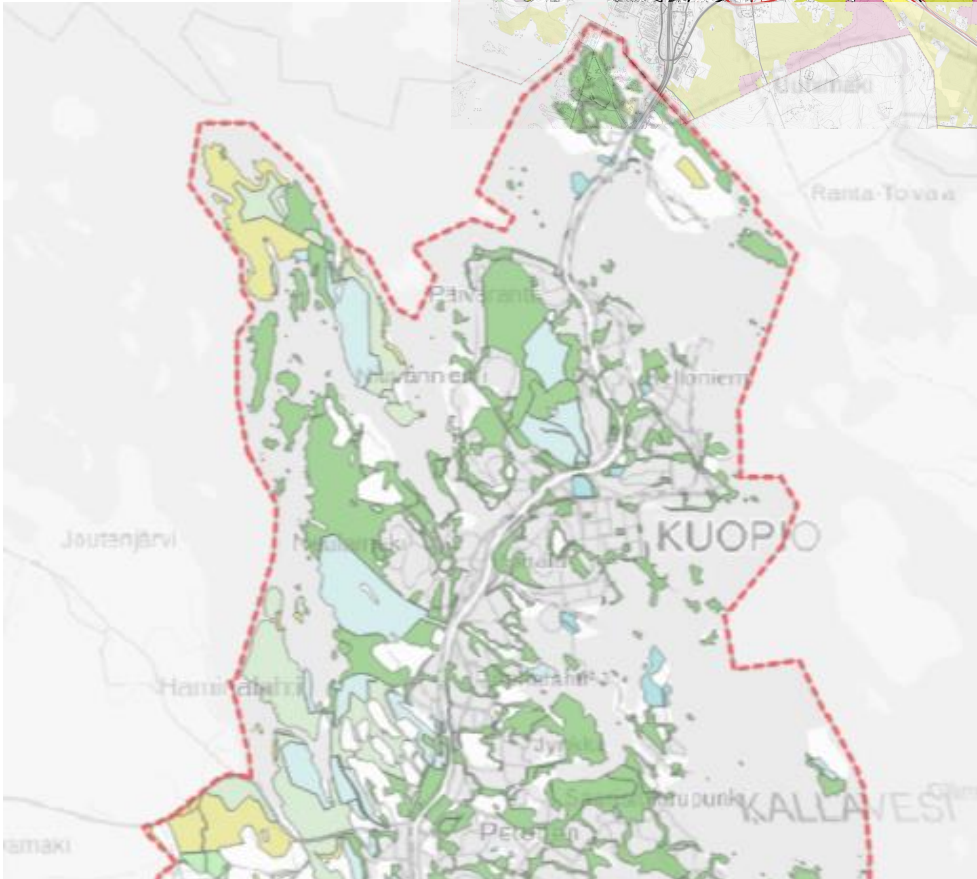
KUOPION KAUPUNKISEUTU

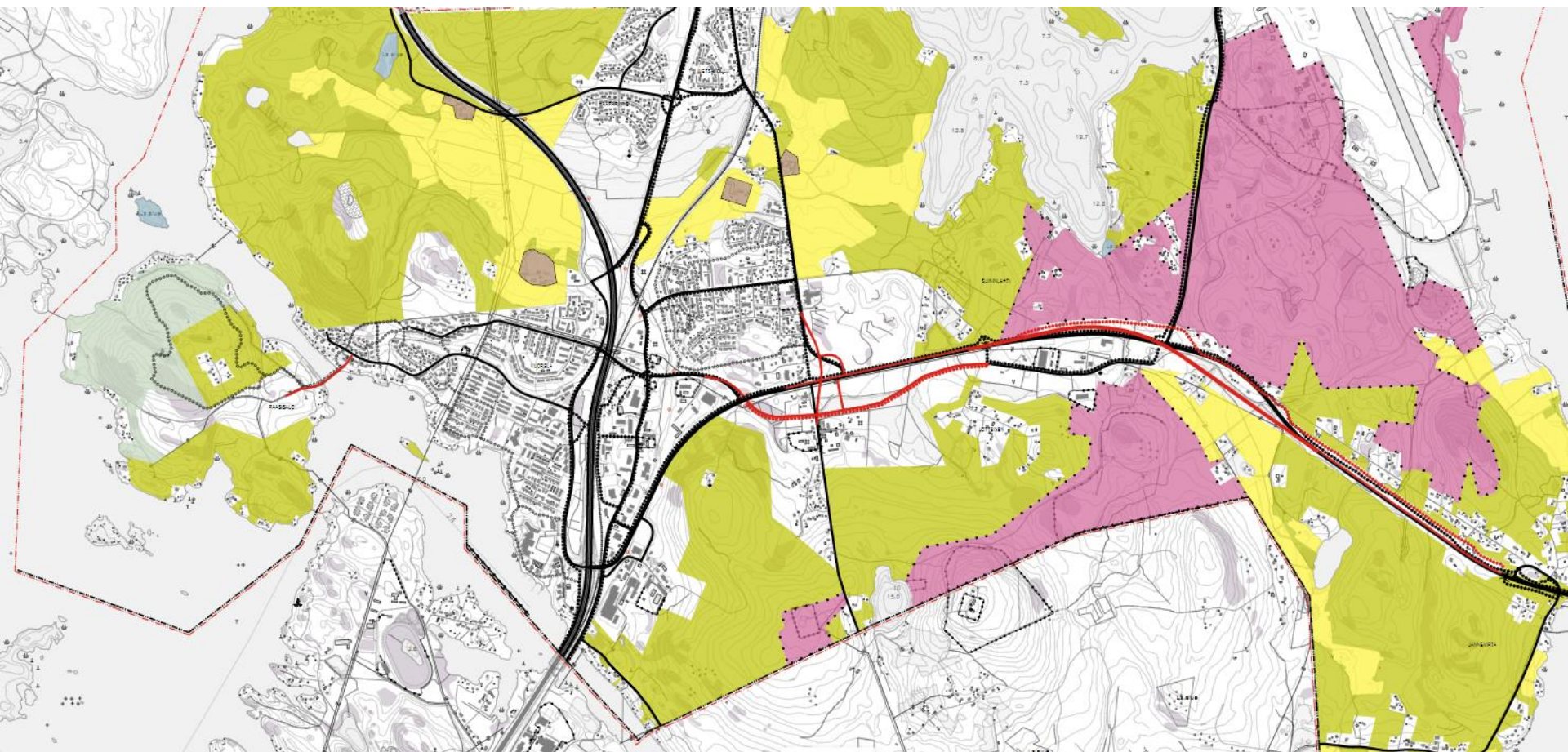
kuntataso

yleiskaavat

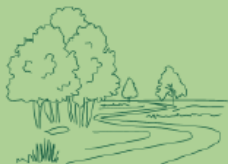

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Ekosysteemi- palveluselvitys

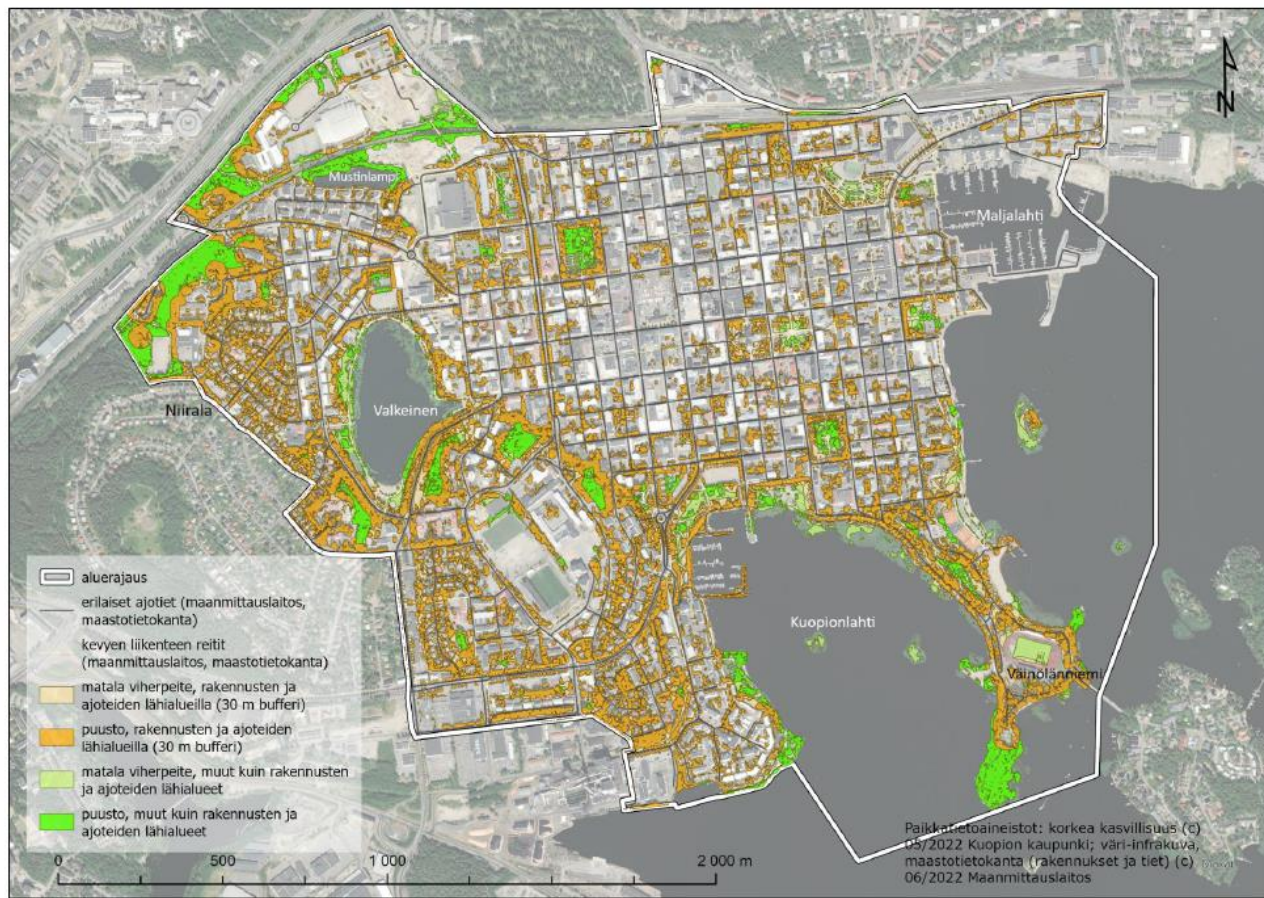
Kuopion keskustan osayleiskaava

Suomalaisella alalla on suhdetta karsinoparilaisuuteen selvitystyössä. Terveystieteiden tutkimuskeskus on kartoittanut karsinoparilaisuuden vaikutuksia ja sen vaikutuksia. Terveystieteiden tutkimuskeskus on kartoittanut karsinoparilaisuuden vaikutuksia ja sen vaikutuksia. Terveystieteiden tutkimuskeskus on kartoittanut karsinoparilaisuuden vaikutuksia ja sen vaikutuksia.

Sini-viherrakenteen laatu ja kytkeytyminen

Viereisessä kuvassa on esitetty paikkatietoaineistoista tulkittu Kuopion keskustan viherpeite luokiteltuna rakennusten ja ajoteiden lähialueen viherpeitteeseen sekä näiden ulkopuolella oleva puistojen ja luonnonympäristöjen viherpeitteeseen. Viherpeitettä on luokiteltu edelleen matala- ja korkeakasvuiseksi.

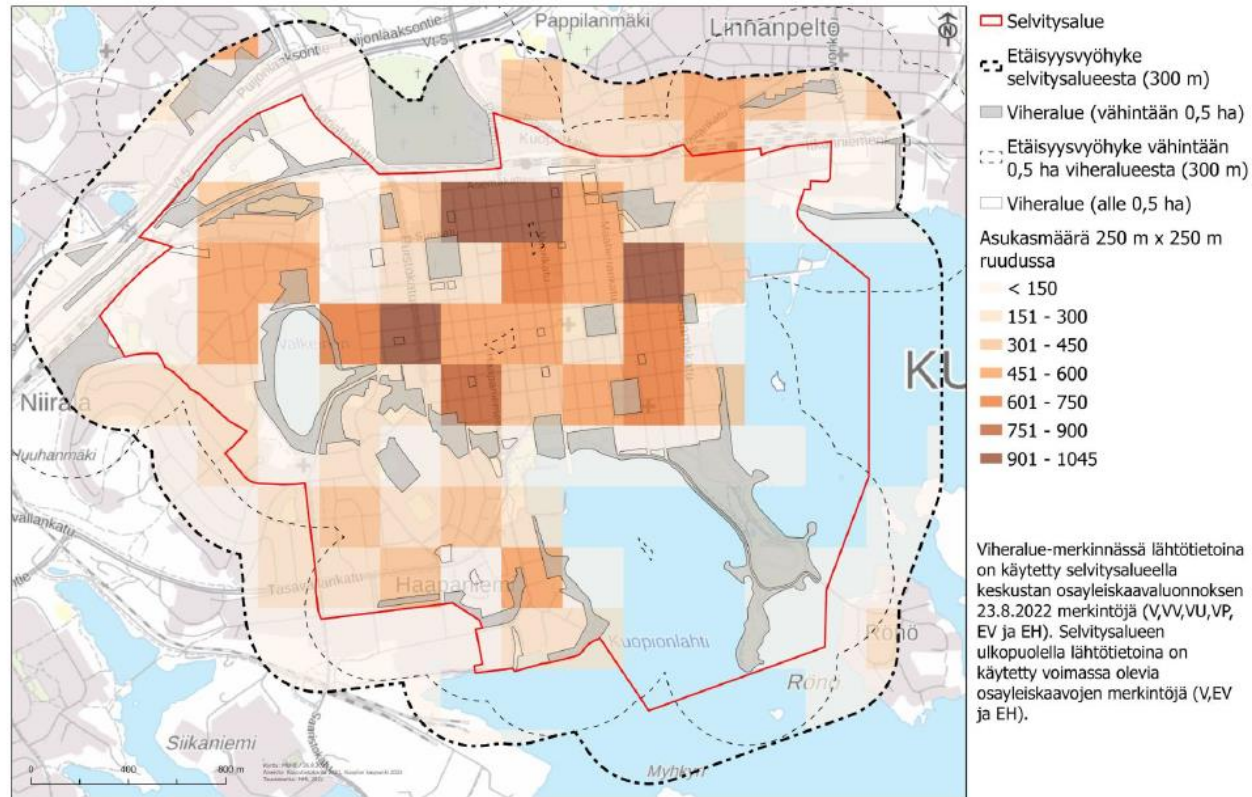
Rakennusten ja ajoteiden lähialueen viherpeitteeksi on tulkittu viheralueiden ja pihojen kasvulliset osat, jotka ovat enintään 30 m etäisyydellä näistä kohteista.

Tarkastelun tavoitteena on tunnistaa sini-viherrakenteen erilaisten elementtien sijoittumista ja suhteita.

Kuopion keskustan viherpeite muodostuu pääosin rakennetun ympäristön kasvillisista osista (katu- ja pihapuut ja matalakasvuiset alueet). Tätä kaupunkivihermatriisia täydentävät keskustan puistot sekä Vainolanniemen sekä Kuopionlahden ja Valkeisen välillä olevat laajemmat puisto- ja luonnonympäristölaikut. Yhteydet näiden laikkumaisten viheralueiden välillä muodostuvat Kuopionlahden rantavyöhykkeen puistoalueista ja katu- ja puistopuista sekä laikkujen välisistä kapeista puustoalueista.

Kuopionlahdelta Niiralan suuntaan kaupunkirakenne on ruutukaava-alueita välttämättä ja erityisesti pientalovaltaisilla alueilla pihojen kasvulliset osat ovat merkittäviä viherrakennetekonaisuuden näkökulmasta.

Viheralueiden saavutettavuus

Viereisellä kartalla on esitetty yleiskaavojen mukaiset vähintään 0,5 ha kokoiset viheralueet, asukasmäärät 250 m x 250 m ruuduissa ja 300 m etäisyysvyöhykkeet vähintään 0,5 ha viheralueista.

Analyysin perusteella voi todeta, että vain hyvin pieni osa selvitysalueen asukkaista asuu yli 300 m etäisyydellä vähintään 0,5 ha kokoisesta viheralueesta. Nämä alueet sijoittuvan Kuopion ruutukaavakeskustan keskialueelle.

Kuva 28: Viheralueiden saavutettavuus.

(Pienalue: 101600)

- Osin ydinkeskustan ruutukaava-aluetta, osin isompien julkisten rakennusten aluetta, tiiviisti rakennettu
- Kulttuuriympäristön arvoja
- Kohtalaisesti kasvillisuuden tuottamia ekosysteemipalveluita

- Paljon tiivistä pintaa
- Mustinlammen ekologinen tila huono

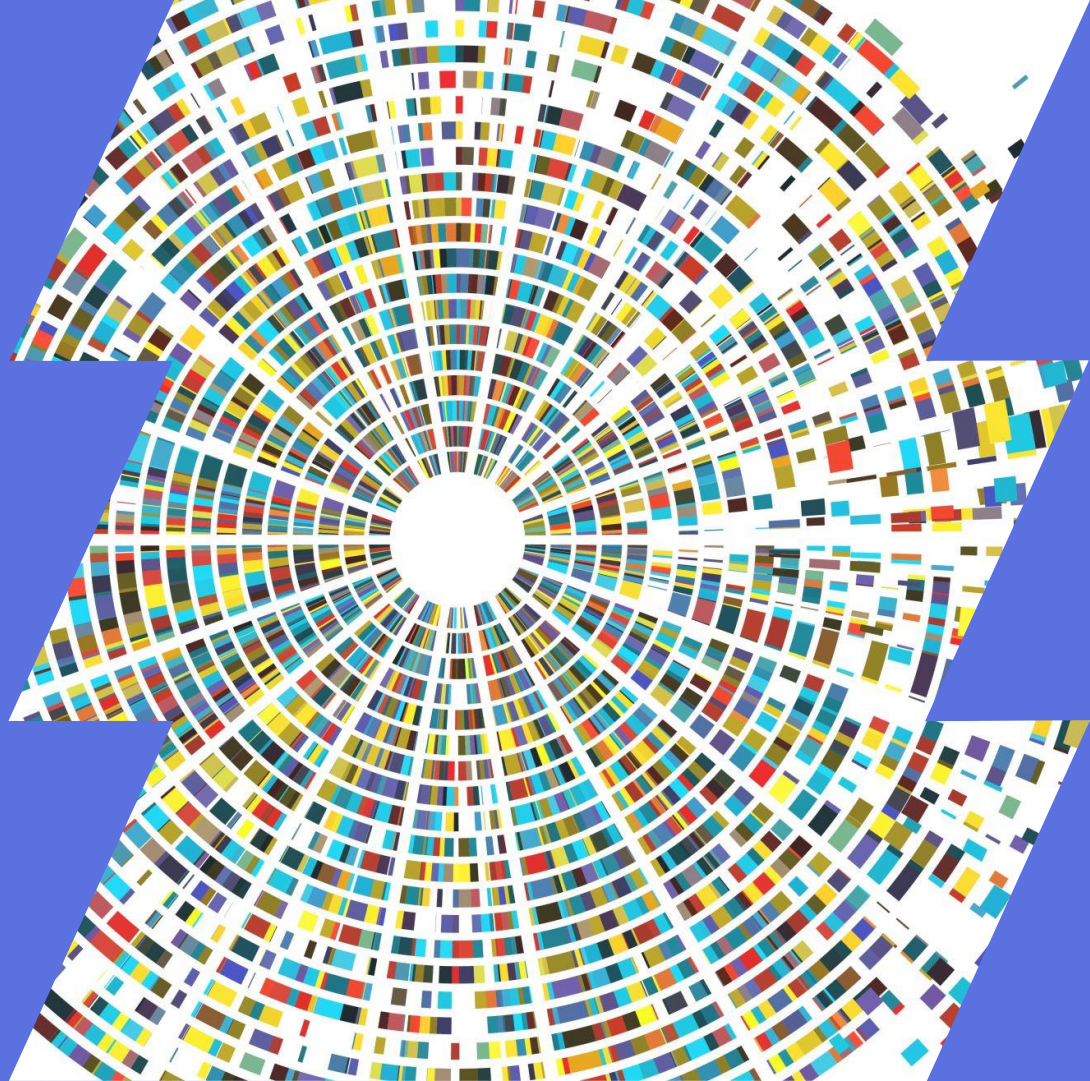
- Kaupunkiviihlymahdollisuus julkisten rakennusten kortteilla
- Puistokadun katupuuston säilyttäminen
- Mustinlammen lehdon säilyttäminen
- Mustinlammen ympäristö lähivirkistysalueena

- Viherkattomahdollisuuksien selvittäminen alueen julkisissa kohteissa
- Hulevesien luonnonmukainen hallinta kaduilla ja (julkisten) rakennusten kortteleissa
- Kasvipeitteiset meluaidat junaradan varteen

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Toimintamalli LO ja KARA

Sisällys

1. Johdanto
2. Keskeiset määrittelyt ja määritelmät
3. Viherverkoston yleissuunnitelman periaatteet
4. Hyvän liito-oravaselvityksen perusteet
5. Kaavamerkinnot ja -määräykset
6. Lieventävät toimet ja kompensatio
7. Poikkeuslupa: hakeminen, hakemuksen perustelut ja päätöksen perusteet
8. Maisematyölupamenettely
9. Liito-oravakannan seuranta

Lähteet

Kirjallisuus

Oikeuskäytäntöä

Liitteet

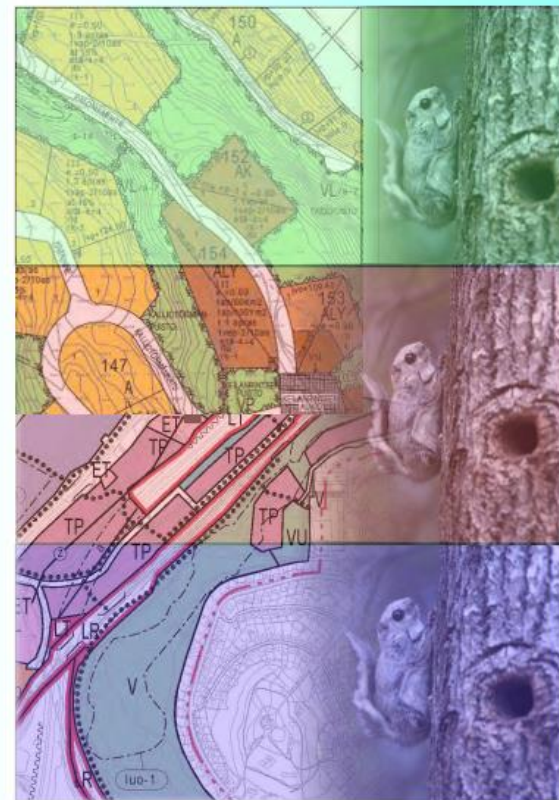
1. Esimerkki rakentamistapaohjeesta
2. Esimerkki asemakaavoitusvaiheessa laaditusta poikkeuslupahakemuksesta ja siitä annettusta päätöksestä
3. Esimerkki lainvoimaista asemakaavaa koskevasta poikkeuslupahakemuksesta ja siitä annettusta päätöksestä
4. Liito-oravien elinpiirit Kuopion keskeisellä kaupunkialueella

sivu

- 1
- 2
- 6
- 11
- 13
- 21
- 27
- 34
- 36

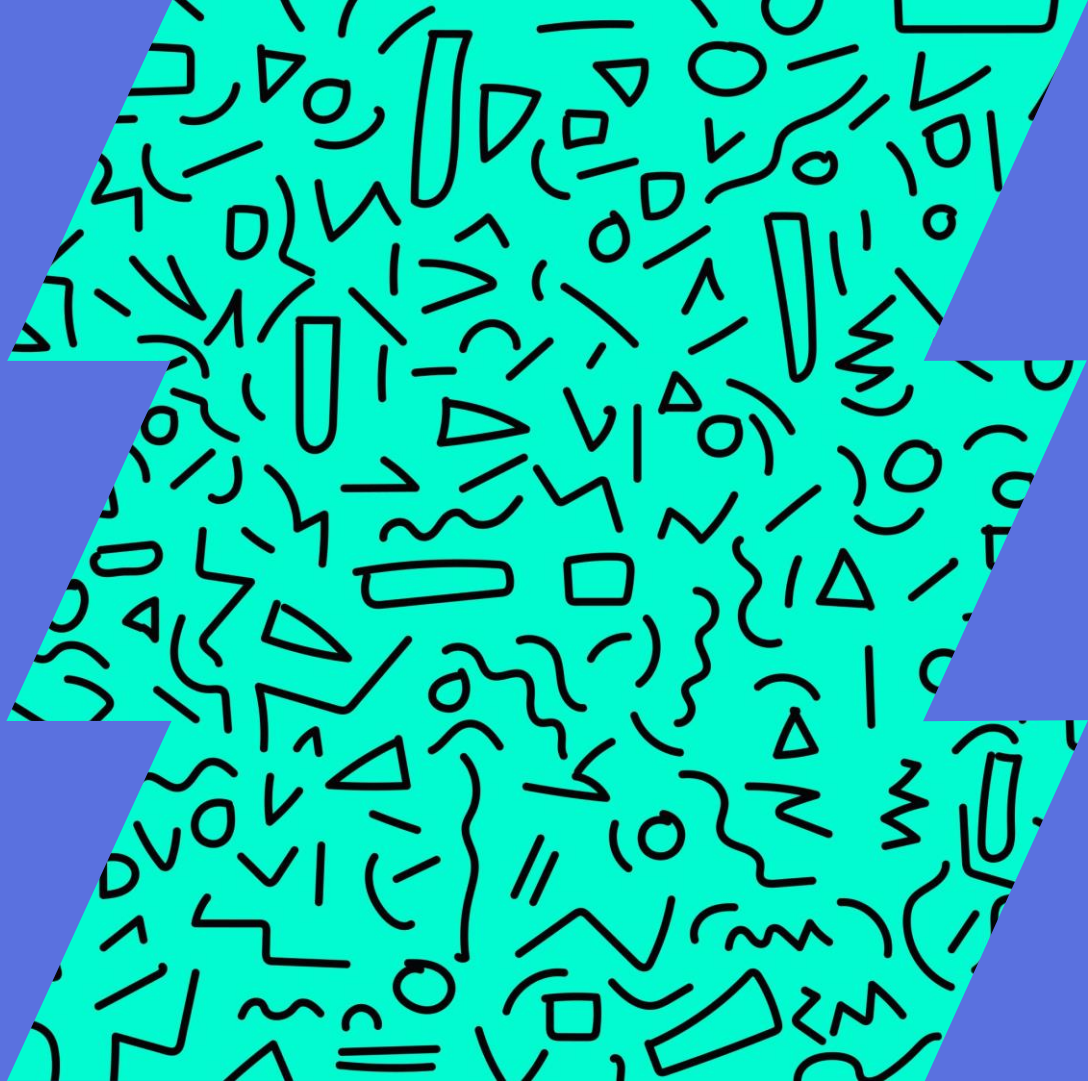
TOIMINTAMALLI LIITO-ORAVAN SUOJELUN JA MAANKÄYTÖN SUUNNITTELUN YHTENSOVITTAMISEKSI

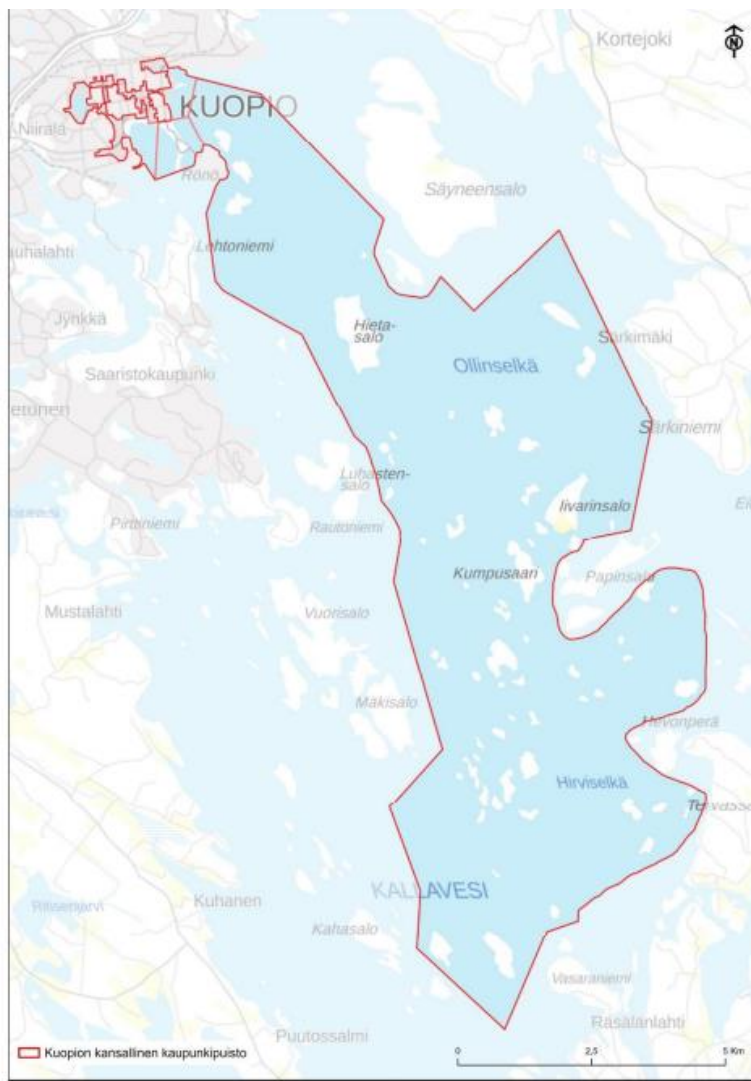
15.8.2016 / 24.5.2017

KUOPION KAUPUNKISEUTU

kaupunkipuisto

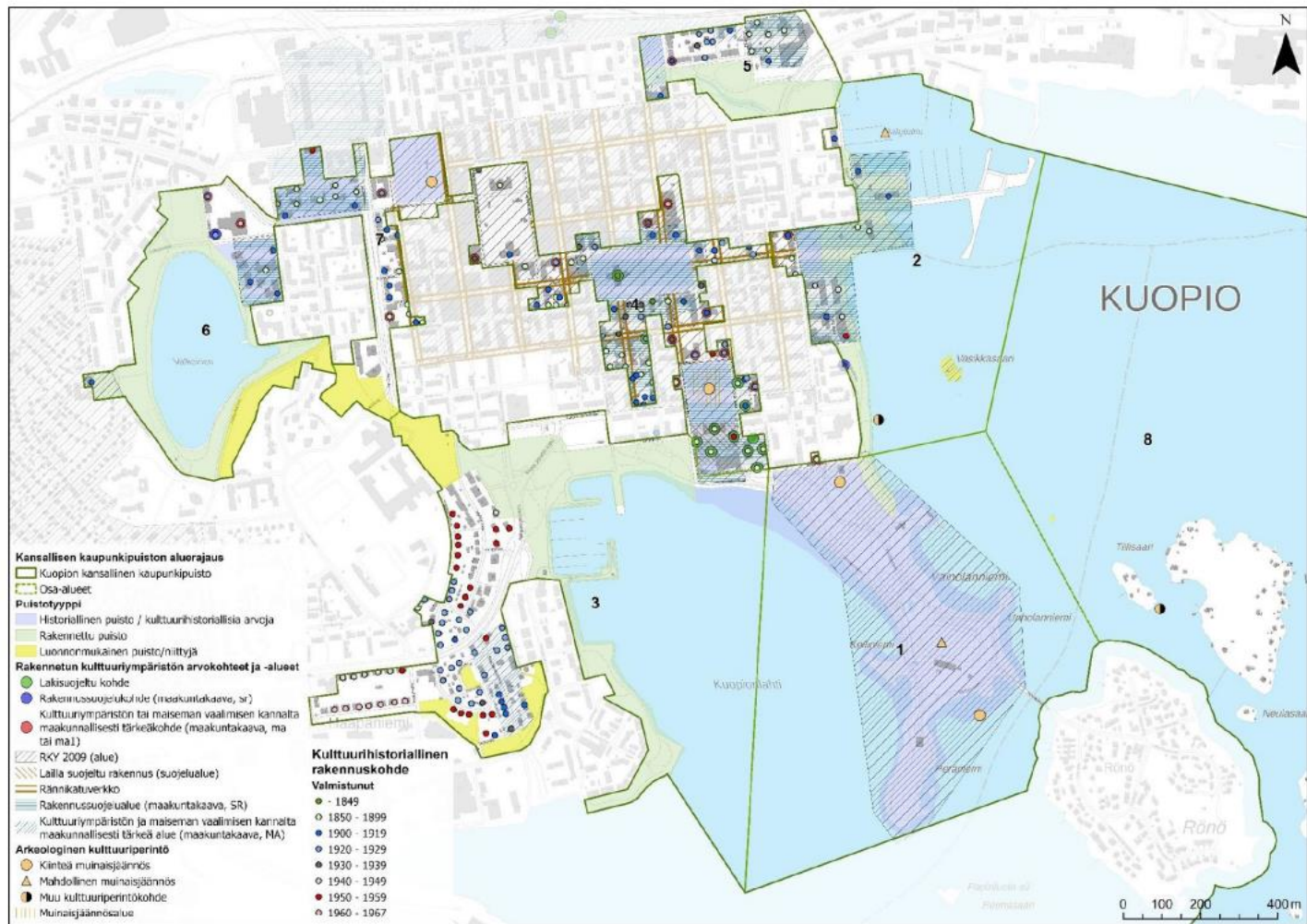

Kuopion kansallinen kaupunkipuisto

HOITO- JA KÄYTTÖSUUNNITELMA

Kaupunginhallitus 24.10.2022

KUOPION KAUPUNKISEUTU

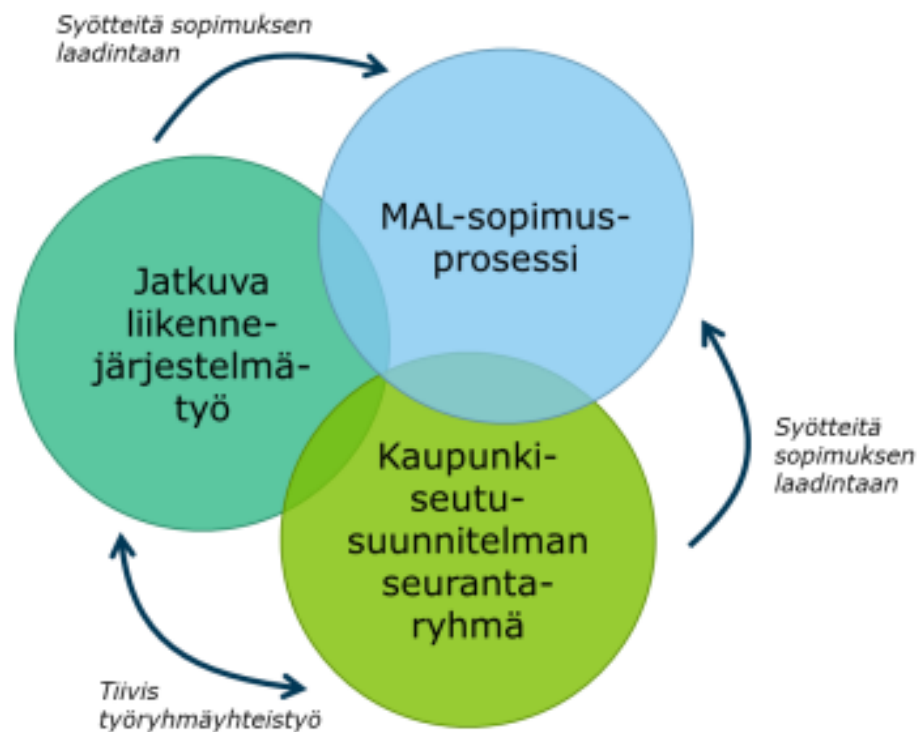
Jatkoaskeleet ja seuranta

2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030
KARA 2040		kuntarajat ylittävien uusien reittien toteutus	sopeutumis-suunnitelma		Kulttuuriympäristöohjelman päivitys		
Viherverkosto ja ESP-selvitys	Siniviher-verkko		ajantasa-yleiskaava				
KUOMA	kehysalueiden kehittämis-periaatteet						
yhteinen karttapalvelu	asunto-politiikka						
kuntarajat ylittävät, olevat reitit kartalle	palveluverkko						
kulttuuriympäristöinventointi-alusta							
raakamaavaranto							
2. Raide edunvalvonta							

Jatkotyöt aikajanalla

Jatkuva
liikennejärjestelmä-
työ kytkeytyy MAL-
sopimusprosessiin
ja kaupunkiseutu-
suunnitelman
seurantaan.

Kunta-
kortti

Kuopio

Teema	tehtävä	Vastuu /tekijä	aikajänne	kustannus	haasteellisuus
1	Kaupunkirakenne 2040-suunnitelman laadinta	Kuopio, Siilinjärvi / konsulttityö	12/2022-04/2024	60 000	++ (moniulotteisuus)
2	raakamaavaranto	kunnat	jatkuvaa		++ (maanomistus)
2	2. raiteen edunvalvonta	kaupungin johto & päättäjät / LJ-työ	heti, jatkuvaa		++ (valtakunnallinen)
3	viherverkostoeselvitys, ekosysteemiselvitys	Kuopio, Siilinjärvi / konsulttityö	2023-2024	50 000	+ (osallisuus)
3	sopeutumissuunnitelma	seutu & kunnat / kuntakohtaisesti	2026+		++
3	KUOMA-liikennemalli	Kuopio / konsultti	2023+		+
4	kehysalueiden kehittämisperiaatteet	Kuopio, Leppävirta, Lapinlahti / kuntakohtaisesti	2024+		+
5	asuntopolitiikka	Kuopio, Siilinjärvi / vain osin konsulttityö	2024+		++
5	palveluverkko	ylikunnallinen yhteistyö	2024		++ (haasteena poliittiset painotukset)
6	kuntarajat ylittävät, olevat reitit kartalle	ylikunnallinen työryhmä / sovitut kuntavastuut	2023+		+
6	kuntarajat ylittävien uusien reittien toteutus	ylikunnallinen työryhmä / sovitut kuntavastuut	2025		++ (toimijoiden mukaansaanti, kannattavuus)
7	kulttuuriympäristöinventointi-alusta	yhteistyö-hankeena aluetoimijoiden kanssa / kunnat	2023+		+
7	kulttuuriympäristöohjelman päivitys	ELY + aluetoimijat , kunnat / konsulttityö	2028+		+++
7	yhteinen karttapalvelu	MAL-paikkatieto-ryhmä/ kunnat	2023	5000/ vuosi	+
7	ajantasayleiskaava	kunnat/ kunnat & konsultit	2026		+

KUOPION KAUPUNKISEUTU

Kiitos!

heli.laurinen(at)kuopio.fi
www.kuopio.fi